

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
26 ΜΑΪΟΥ 1989

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
132

282. Σύσταση τοπικών γραφείων και συμπλήρωση Διατάξεων Π.Δ. 551/86 (ΦΕΚ 259/Α') «Οργανισμός Νομαρχιών (Οργάνωση Οικονομικών Υπηρεσιών)» 1
283. Προμήθειες και εκτέλεση έργων των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και συνεταιριστικών Εταιρειών 2

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- Τροποποίηση της απόφασης ΝΕ 305/19/12.3.81, όπως ισχύει που αφορά τους όρους χορήγησης στεγαστικών δανείων ... 3

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 282 (1)

Σύσταση τοπικών γραφείων και συμπλήρωση Διατάξεων Π.Δ. 551/88 (ΦΕΚ 259/Α') «Οργανισμός Νομαρχιών (Οργάνωση Οικονομικών Υπηρεσιών)»

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 22 του Ν. 1735/87 (ΦΕΚ 195/Α').
2. Τη γνωμοδότηση 110/1989 του Συμβουλίου της Επικρατείας μετά από πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Εσωτερικών και Οικονομικών, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1.

Συμπληρώνεται το άρθρο 388 του Π.Δ. 551/88 ως εξής:

1. Συνιστάται στο Δήμο Φαρκαδόνας του Νομού Τρικάλων Τοπικό Γραφείο υπαγόμενο στη Δ.Ο.Υ. Τρικάλων και με έδρα τον ομώνυμο Δήμο.
2. Η κατά τόπο αρμοδιότητα του Τοπικού Γραφείου Φαρκαδόνας περιλαμβάνει την Περιφέρεια του Δήμου Φαρκαδόνας.
3. Η καθ' ύλη αρμοδιότητα του ανωτέρου Τοπικού Γραφείου είναι η βεβαίωση και η είσπραξη των εσόδων και η πληρωμή των εξόδων του Δημοσίου καθώς και η είσπραξη των εσόδων και η

πληρωμή των εξόδων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης που υπάγονται στην κατά τόπο αρμοδιότητα αυτού.

Άρθρο 2.

Συμπληρώνεται το άρθρο 301 του Π.Δ. 551/88 ως εξής:

1. Συνιστάται στην Κοινότητα Τρικέρων του Νομού Μαγνησίας Τοπικό Γραφείο, υπαγόμενο στο Τελωνείο Βόλου.
2. Η κατά τόπο αρμοδιότητα του Τοπικού Γραφείου εκτείνεται στην Περιφέρεια της Κοινότητας Τρικέρων.
3. Η καθ' ύλη αρμοδιότητα του Τοπικού Γραφείου ορίζεται στην παρ. 5 του άρθρου 6 του Π.Δ. 551/88 (ΦΕΚ 259 Α').

Άρθρο 3.

1. Τα παραπάνω Τοπικά Γραφεία στελεχώνονται από υπαλλήλους των οικείων κλάδων που προβλέπονται από τα άρθρα 305 και 393, του Π.Δ. 551/88 (ΦΕΚ 259/Α').
2. Οι διατάξεις της παραγράφου 10 του άρθρου 444 του Π.Δ. 551/1988 (ΦΕΚ 259/Α') ισχύουν και για τα παραπάνω Τοπικά Γραφεία.

Άρθρο 4.

Ημερομηνία έναρξης λειτουργίας των παραπάνω συστηνομένων Τοπικών Γραφείων καθορίζεται η 1.4.1989.

Άρθρο 5.

Η παράγραφος 2 του άρθρου 12 του Π.Δ. 551/88 (ΦΕΚ 259/Α') που ισχύει από 1.1.1989 συμπληρώνεται ως εξής:

«Στη Δ.Ο.Υ. Ζ' Αθηνών πλέον των ανωτέρω τμημάτων λειτουργεί και Τμήμα εξόδων».

Στον Υπουργό Οικονομικών αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 18 Μαΐου 1989

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΑΝΑΣΤ. ΠΕΠΟΝΗΣ

ΑΠ.-ΑΘ. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΔΗΜ. ΤΣΟΒΟΛΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 283

Προμήθειες και εκτέλεση έργων των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και συνεταιριστικών Εταιρειών

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 504/1976 «περί τροποποίησης και συμπληρώσεως της νομοθεσίας περί Επιμελητηρίων, Εμπορικών Αντιπροσώπων, Μεσιτών Αστικών Συμβάσεων και τινων άλλων διατάξεων» (ΦΕΚ 350 Α'), όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 9 του ν. 1697/1987 «Ρύθμιση θεμάτων νομικών προσώπων εποπτείας του Υπουργείου Γεωργίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 57 Α').

2. Την 1173/4040/14.4.88 γνώμη της Πανελλήνιας Συνομοσπονδίας Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑ.Σ.Ε.-ΓΕ.Σ.).

3. Την 252/1989 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας, αποφασίζουμε:

ΤΜΗΜΑ Ι

ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

Άρθρο 1.

Έννοια και τρόποι διενέργειας προμηθειών.

1. Με τον όρο «Προμήθεια» νοείται η με καταβολή χρηματικού ανταλλάγματος απόκτηση κινητών πραγμάτων από τις Συνεταιριστικές οργανώσεις (Σ.Ο.) και Συνεταιριστικές Εταιρείες (Σ.Ε.), για την αντιμετώπιση αναγκών τους για την εκπλήρωση των Καταστατικών τους σκοπών ή την πραγματοποίηση έργου.

2. Οι προμήθειες της προηγούμενης παραγράφου ενεργούνται:

α) Με απευθείας ανάθεση.

β) Με δημόσιο μειοδοτικό διαγωνισμό.

Οι προμήθειες αποφασίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο των Σ.Ο. και Σ.Ε. Με την απόφαση αυτή προσδιορίζεται και ο τρόπος διενέργειάς τους. Ειδικά για την προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού ή μεταφορικών μέσων ή ειδών αξίας άνω των 50.000.000 δραχμών ετησίως απαιτείται απόφαση της Γενικής Συνέλευσης εκτός αν οι σχετικές προμήθειες προβλέπονται στον εγκεκριμένο από τη Γενική Συνέλευση προϋπολογισμό ή στο ετήσιο πρόγραμμα ανάπτυξης.

Άρθρο 2.

Προμήθειες με απευθείας ανάθεση

1. Με απευθείας ανάθεση ενεργούνται οι παρακάτω προμήθειες:

α) Προμήθεια οποιουδήποτε είδους αξίας μέχρι του ποσού των 10.000.000 δραχμών ετησίως.

β) Προμήθεια ανεξάρτητα από αξία, εφόσον πρόκειται για:

(αα) πράγματα για τα οποία υπάρχει αποκλειστικότητα παραγωγής, διάθεσης, εκμετάλλευσης ή εισαγωγής.

(ββ) γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα που αγοράζονται στον τόπο παραγωγής τους απευθείας από τους παραγωγούς ή από άλλες Σ.Ο. ή Σ.Ε., προμήθειες ζώων αναπαραγωγής και σπόρων.

(γγ) πράγματα που θα χρησιμοποιηθούν για κάλυψη λειτουργικών αναγκών των Σ.Ο. ή Σ.Ε. (έπιπλα, σκεύη, φωτοτυπικά

(2)

μηχ/τα κ.λπ.) καθώς και πράγματα που είναι απαραίτητα για τη λειτουργία Πολυκαταστημάτων και Πρατηρίων πώλησης γεωργικών εφοδίων.

(δδ) πράγματα που διατίθενται από το Δημόσιο ή φορείς του Δημοσίου τομέα ή Σ.Ο. ή Σ.Ε.

(εε) κατεπείγουσες περιπτώσεις προμηθειών με επαρκή αιτιολογία από το όργανο που διοικεί τη Σ.Ο. ή Σ.Ε.

(στ στ) πράγματα που είναι διατιμημένα, εφόσον κρίνεται ότι δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί καλύτερη τιμή με το διαγωνισμό.

(ζζ) πράγματα για τα οποία ο δημόσιος διαγωνισμός που διενεργήθηκε απέβη άγονος ή το αποτέλεσμά του κρίθηκε ασύμφορο. Στην περίπτωση αυτή δεν επιτρέπεται οι όροι της σύμβασης της απευθείας ανάθεσης να απέχουν από τους βασικούς όρους του διαγωνισμού, εκτός αν είναι ευνοϊκότεροι για τη Σ.Ο. ή Σ.Ε.

2. Οι προμήθειες της προηγούμενης παραγράφου, πραγματοποιούνται από το Δ.Σ. της Σ.Ο. ή Σ.Ε. ή άλλο εξουσιοδοτημένο από αυτό όργανο, χωρίς καμία διαδικασία.

Άρθρο 3.

Δημόσιος μειοδοτικός διαγωνισμός -
Επιτροπές και Συστήματα διεξαγωγής διαγωνισμού.

1. Ο διαγωνισμός για την ενέργεια προμηθειών διεξάγεται ενώπιον τριμελών τουλάχιστον Επιτροπών, που αποτελούνται από υπαλλήλους και μέλη των Σ.Ο. ή Σ.Ε. και ορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. της Σ.Ο. ή του εξουσιοδοτημένου απ' αυτό οργάνου, πριν από τη διενέργεια του διαγωνισμού.

Οι επιτροπές συνεδριάζουν παρισταμένων όλων των μελών αυτών και αποφαινόμενες κατά πλειοψηφία συντάσσοντας πρακτικό στο οποίο καταχωρείται και η γνώμη των τυχόν μειοψηφούντων μελών.

2. Ο διαγωνισμός ενεργείται:

α) κατά το σύστημα των σφραγισμένων προσφορών χωρίς να επιτρέπεται η προφορική συνέχιση του διαγωνισμού.

β) κατά το σύστημα των ανοιχτών προσφορών και συνέχιση του διαγωνισμού με προφορικές προσφορές.

3. Μετά τη λήξη του χρόνου υποβολής των προσφορών η Επιτροπή Προμηθειών σε μυστική συνεδρίαση αποφαινόμενη για κάθε θέμα που αναφέρεται στη συμμετοχή ή τον αποκλεισμό διαγωνιζομένων.

Άρθρο 4.

Διακήρυξη διαγωνισμού - Δημοσιεύσεις

1. Ο δημόσιος διαγωνισμός, ενεργείται με διακήρυξη της ενδιαφερομένης Σ.Ο. ή Σ.Ε. στην οποία προσδιορίζονται:

α) Η Σ.Ο. ή Σ.Ε. που προκηρύσσει το διαγωνισμό.

β) Το αντικείμενο του διαγωνισμού και η δαπάνη που έχει προϋπολογιστεί αν αυτό κρίνεται αναγκαίο.

γ) Ο τόπος, η ημερομηνία και η ώρα διεξαγωγής του διαγωνισμού και υποβολής των προσφορών στην Επιτροπή.

δ) Το σύστημα διεξαγωγής του διαγωνισμού.

ε) Οι ιδιότητες που πρέπει να πληρούν τα πρόσωπα που επιθυμούν να λάβουν μέρος στο διαγωνισμό.

στ) Τα στοιχεία και δικαιολογητικά συμμετοχής.

ζ) Τυχόν απαίτηση για κατάθεση δείγματος.

η) Η εγγύηση συμμετοχής και καλής εκτέλεσης της σύμβασης.

θ) Ο χρόνος ισχύος των προσφορών.

ι) Επιβαρύνσεις του προμηθευτή με έξοδα δημοσίευσης της διακήρυξης.

ια) Τυχόν άλλες επιβαρύνσεις, τρόπος πληρωμής.

ιβ) Περιεχόμενο της προσφοράς και τρόπος αξιολόγησης της προσφοράς.

- ιγ) Ενστάσεις και τρόπος επίλυσης διαφορών.
 ιδ) Όργανο κατακύρωσης του αποτελέσματος, δικαίωμα κατακύρωσης μέρους της προμήθειας.
 ιε) Δήλωση αποδοχής όρων της διακήρυξης, καθώς και οποιοδήποτε στοιχείο κρίνει αναγκαίο η προκηρυσσούσα το διαγωνισμό Σ.Ο. ή Σ.Ε.

2. Η διακήρυξη περιλαμβάνει προδιαγραφές και όρους με βάση τους οποίους θα καταρτιστεί και εκτελεστεί η σύμβαση προμήθειας και ειδικότερα:

- α) Λεπτομερή περιγραφή του αντικειμένου της προμήθειας, είδη, ποσότητα, ποιότητα των ειδών, ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτών, καθώς και του τρόπου συσκευασίας.
 β) Την προθεσμία παράδοσης των ειδών, τόπο και χρόνο παράδοσης και παραλαβής καθώς και το όργανο παραλαβής και τον τρόπο ποιοτικού ελέγχου των ειδών.
 γ) Τις ποινικές ρήτρες και άλλες κυρώσεις που θα επιβληθούν από τη Σ.Ο. ή Σ.Ε. σε περίπτωση μη εκτέλεσης της σύμβασης ή μη εμπρόθεσμης ή μη καλής εκτέλεσης αυτής και
 δ) Τον τρόπο επίλυσης των τυχόν διαφορών.

3. Περιλήψη της διακήρυξης του διαγωνισμού δημοσιεύεται σε μία τουλάχιστον ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα της έδρας του Νομού στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η Σ.Ο. ή Σ.Ε. και σε μία ημερήσια εφημερίδα κατά προτίμηση εμποροοικονομικού περιεχομένου ευρείας κυκλοφορίας της περιοχής Αθηνών, επιτρεπομένης και της αναδημοσίευσης, όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο.

4. Η προθεσμία που απαιτείται μεταξύ της χρονολογίας της πρώτης δημοσίευσης και της διενέργειας του διαγωνισμού είναι ανάλογη με τη φύση προμήθειας και τις ανάγκες της Σ.Ο. ή Σ.Ε. δεν μπορεί όμως να είναι μικρότερη από δέκα (10) ημέρες για διαγωνισμούς εσωτερικού και είκοσι (20) ημέρες για διεθνείς διαγωνισμούς.

Άρθρο 5.

Δικαιούμενοι και δικαιολογητικά συμμετοχής στους διαγωνισμούς.

1. Στους διαγωνισμούς που ενεργούνται δικαιούνται συμμετοχής:

α) Όλα τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (της ημεδαπής ή αλλοδαπής) που ασκούν το εμπορικό ή βιομηχανικό ή βιοτεχνικό επάγγελμα κατά το χρόνο του διαγωνισμού.

β) Εμπορικοί αντιπρόσωποι των παραπάνω φυσικών ή νομικών προσώπων.

γ) Συνεταιριστικές οργανώσεις.

2. Αυτοί που λαμβάνουν μέρος στους διαγωνισμούς οφείλουν να προσκομίσουν μαζί με την προσφορά τους τα παρακάτω κατά περίπτωση δικαιολογητικά.:

α) Πιστοποιητικό του αντίστοιχου Επιμελητηρίου του τόπου στον οποίο ασκούν το επάγγελμά τους, στο οποίο θα βεβαιούται για τα φυσικά πρόσωπα, το ειδικό επάγγελμα και η κατά το τρέχον έτος του διαγωνισμού άσκηση του.

β) Πιστοποιητικό Ποινικού Μητρώου. Εφόσον από αυτό προκύπτει ότι ο προμηθευτής έχει καταδικαστεί με ποινή η οποία του έχει αποστερήσει τα πολιτικά δικαιώματα ή προσφορά του δεν γίνεται δεκτή.

γ) Άδεια άσκησης επαγγέλματος που εκδίδουν οι αρμόδιες Ελληνικές αρχές στα αλλοδαπά πρόσωπα για την άσκηση του επαγγέλματός τους.

δ) Οι εμπορικοί αντιπρόσωποι αλλοδαπών φυσικών ή νομικών προσώπων, βεβαίωση εκπροσώπησης και πιστοποιητικό του αρμόδιου Επιμελητηρίου ότι τυγχάνουν Εμπορικοί Αντιπρόσωποι

και έχουν δίπλωμα του Ν. 2765/1941 «περί εμπορικών αντιπροσώπων εισαγωγής» (ΦΕΚ Α' 19), όπως κάθε φορά ισχύει.

ε) Οι αντιπρόσωποι των φυσικών και νομικών προσώπων της Ελλάδας εκτός των άλλων δικαιολογητικών, σχετική εξουσιοδοτική επιστολή αυτών για τους οποίους ενεργούν.

στ) Βεβαίωση της αρμόδιας εποπτικής Υπηρεσίας των Σ.Ο. ή Σ.Ε. ή δημόσιας αρχής για τη νόμιμη λειτουργία των Οργανώσεων αυτών.

ζ) Αντίγραφο της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου για τη συμμετοχή της συν/κής οργάνωσης ή συν/κής εταιρείας και την εκπροσώπησή της.

η) Γραμμάτιο παρακαταθήκης του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων ή εγγυητική επιστολή αναγνωρισμένης Τράπεζας το ποσοστό της οποίας στην αξία της προσφοράς ορίζεται στη διακήρυξη, σταθερό για όλους τους ενδιαφερομένους, ως εγγύηση συμμετοχής στο διαγωνισμό και υπογραφή σχετικής σύμβασης σε περίπτωση κατακύρωσης του διαγωνισμού στο συμμετάσχοντα. Η εγγύηση αυτή επιστρέφεται σ' αυτόν μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την κατακύρωση του διαγωνισμού, εφόσον δεν ανακηρυχθεί προμηθευτής.

3. Αν τα παραπάνω δικαιολογητικά κατά περίπτωση δεν προσκομιστούν μαζί με την προσφορά από αυτούς που λαμβάνουν μέρος η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη, εκτός και αν τα δικαιολογητικά των περιπτώσεως α' μέχρι ζ' της προηγούμενης παραγράφου προσκομιστούν μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας διενέργειας του διαγωνισμού.

Προσφορές που δεν συνοδεύονται από εγγύηση ή η εγγύηση δεν καλύπτει την προσφορά απορρίπτονται από την επιτροπή, ως απαράδεκτες.

Άρθρο 6.

Υποβολή προσφορών - δείγματα.

1. Όποιος λαμβάνει μέρος στο διαγωνισμό υποβάλλει την προσφορά του στην καθορισμένη προθεσμία από τη διακήρυξη του διαγωνισμού και δεσμεύεται από την ημερομηνία του διαγωνισμού και για όσο χρόνο προβλέπει η διακήρυξη για την υπογραφή της σύμβασης σε περίπτωση κατακύρωσης σ' αυτόν του αποτελέσματος του διαγωνισμού.

Στην προσφορά πρέπει απαραίτητα να αναγράφεται ότι ο προσφέρων έλαβε γνώση των όρων της διακήρυξης, τους οποίους και αποδέχεται ανεπιφύλακτα.

Προσφορά που υποβάλλεται εκπρόθεσμα ή είναι αόριστη και δεν επιδέχεται εκτίμησης ή τελεί υπό αίρεση, απορρίπτεται, ως απαράδεκτη από την επιτροπή του διαγωνισμού.

Η επιτροπή του διαγωνισμού μπορεί να απορρίψει μετά από αιτιολογημένη απόφασή της, ανακοινούμενη αμέσως στον ενδιαφερόμενο, οποιαδήποτε προσφορά, αν αυτός που την υπέβαλε δεν παρέχει τα εγγύρια της πλήρους και τέλει εκπλήρωσης των όρων της διακήρυξης για την προμήθεια και κύρια, αν αυτός δεν έχει ανταποκριθεί κατά το παρελθόν σε προμήθεια που του είχε ανατεθεί από Σ.Ο. ή Σ.Ε. και αποδεδειγμένα προξένησε ανωμαλία.

2. Αντιπροσφορές δεν γίνονται δεκτές στο διαγωνισμό.

3. Όσες προμήθειες ενεργούνται με βάση δείγμα της Σ.Ο. ή Σ.Ε., το δείγμα συνοδεύεται από ειδική πινακίδα στην οποία γράφονται τα απαραίτητα στοιχεία και είναι σφραγισμένο κατά τρόπο που να αποκλείεται αντικατάστασή του και αποχωρισμός του από την πινακίδα.

Του δείγματος αυτού δύναται να λαμβάνουν γνώση οι ενδιαφερόμενοι σε όλη την διάρκεια της προθεσμίας που ορίζεται από την διακήρυξη προ της διενέργειας του διαγωνισμού. Η γνώση του δείγματος γίνεται με απλή μακροσκοπική εξέταση ή με λήψη αντιγράφου.

4. Όπου από τη διακήρυξη του διαγωνισμού προβλέπεται κατάθεση δείγματος από τους συμμετέχοντες, αυτό κατατίθεται κατά την ώρα διενέργειας του διαγωνισμού σε δύο (2) όμοια δείγματα.

Προσφορά χωρίς κατάθεση δείγματος ή με κατάθεση δείγματος που διαφέρει από το δείγμα της Σ.Ο. ή Σ.Ε. όπου απαιτείται, απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Η παράδοση του δείγματος γίνεται από τους προσφέροντες στον πρόεδρο της επιτροπής με απόδειξη που εκδίδεται εις τριπλούν. Το πρώτο αντίγραφο (πρωτότυπο) παραδίδεται στον προσφέροντα, το δεύτερο επισυνάπτεται στην προσφορά και το τρίτο παραμένει στο στέλεχος.

Τα δείγματα σφραγίζονται αμέσως ενώπιον των ενδιαφερομένων και της επιτροπής, προσυπογράφονται από τα μέλη αυτής και το ένα παραδίδεται προς έλεγχο στα όργανα που έχουν οριστεί ή προς χημική ανάλυση, ενώ το άλλο παρακολουθεί την προσφορά και χρησιμεύει ως υπόδειγμα κατά την παραλαβή των ειδών.

Τα δείγματα αυτών που δεν άνακηρύχτηκαν μειοδότες επιστρέφονται σ' αυτούς εφόσον ζητηθούν, εκτός και έχουν σταλεί προς εργαστηριακή εξέταση. Σε περίπτωση που δεν ζητηθούν μέσα σε δύο (2) μήνες από την κατακύρωση του αποτελέσματος του διαγωνισμού Σ.Ο. ή Σ.Ε. απαλλάσσεται της ευθύνης επιστροφής.

Άρθρο 7.

Αποσφράγιση προσφορών - Εκτίμηση

1. Όταν πρόκειται για διαγωνισμό που ενεργείται με σφραγισμένες προσφορές, αυτές αριθμούνται από τον πρόεδρο της επιτροπής κατά σειρά κατάθεσής τους στην επιτροπή, αποσφραγίζονται, μονογράφονται από τα μέλη της επιτροπής και στη συνέχεια ανακοινώνονται σε όσους από τους ενδιαφερομένους παρίστανται και καταχωρίζονται σε πίνακα που συντάσσεται.

2. Όταν πρόκειται για διαγωνισμό που ενεργείται με ανοικτές προσφορές ανακοινώνεται από τον πρόεδρο της επιτροπής κάθε προσφορά του διαγωνισμού και μετά την ανακοίνωση και της τελευταίας προσφοράς συνεχίζεται η προφορική μειοδοσία μέχρι αναδείξεως του τελευταίου μειοδότη. Οι προσφορές, έγγραφες και προφορικές, γράφονται σε ειδικό πίνακα που υπογράφεται από τα μέλη της επιτροπής και από τους προσφέροντες. Σε περίπτωση άρνησης υπογραφής του πίνακα, αυτό αναγράφεται στο πρακτικό που συντάσσει η επιτροπή για τη διεξαγωγή του διαγωνισμού και η διαδικασία συνεχίζεται κανονικά.

3. Η εκτίμηση των προσφορών από την επιτροπή γίνεται μετά από αξιολόγηση όλων των στοιχείων του προσφερόμενου προϊόντος σε σχέση με το ζητούμενο από τη διακήρυξη και μπορεί να προτιμηθεί άλλου μικρότερης τιμής, αν μετά από ειδικά αιτιολογημένη πρόταση της επιτροπής προμηθειών, η προσφερόμενη μεγαλύτερη τιμή ανταποκρίνεται σε ανώτερα τεχνικοοικονομικά χαρακτηριστικά ή στοιχεία (τεχνικά πλεονεκτήματα, ποιοτική υπεροχή, απόδοση, ομοιομορφία ή συμβατότητα, χρόνος παράδοσης, λειτουργικές δαπάνες, αξιοπιστία).

4. Σε περίπτωση που οι τιμές των προσφορών είναι ίδιες για το ίδιο κατά ποσότητα και ποιότητα είδος από περισσότερους του ενός μειοδότες, ενεργείται κλήρωση από τον πρόεδρο της επιτροπής, παρουσία των μελών της επιτροπής και των μετασχόντων μειοδοτών ή και σε απουσία τους, εφόσον όμως έχουν κληθεί με αποδεικτικό και δεν παραβρέθηκαν.

Μπορεί επίσης αντί της κλήρωσης η επιτροπή να εισηγηθεί και

κατ' ισομοιρία ανάθεση της προμήθειας, εφόσον αυτό αποδέχεται οι μειοδότες.

Άρθρο 8.

Ενστάσεις - Πρακτικό διεξαγωγής διαγωνισμού.

1. Κατά της νομιμότητας της διεξαγωγής του διαγωνισμού και της συμμετοχής προμηθευτή επιτρέπονται ενστάσεις από τους συμμετέχοντες στο διαγωνισμό. Αυτές υποβάλλονται έγγραφα στην επιτροπή του διαγωνισμού, κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού και κρίνονται από την επιτροπή προ της λήξης της διενέργειας αυτού. Η απόφαση της επιτροπής επί των ενστάσεων ανακοινώνεται στους συμμετέχοντες στο διαγωνισμό.

2. Η επιτροπή συντάσσει πρακτικό το οποίο με τον πίνακα του προηγούμενου άρθρου, τις προσφορές, τις τυχόν ενστάσεις που υποβλήθηκαν και τις προτάσεις της για το αποτέλεσμα του διαγωνισμού, υποβάλλει στη Σ.Ο. ή Σ.Ε. για τη λήψη της τελικής απόφασης κατακύρωσης του διαγωνισμού.

Άρθρο 9.

Κατακύρωση του διαγωνισμού.

1. Το Δ.Σ. της Σ.Ο. ή Σ.Ε. ή το εξουσιοδοτημένο απ' αυτό, όργανο, λαμβάνει υπόψη του το πρακτικό της επιτροπής με όλο το φάκελλο του διαγωνισμού και αποφασίζει για την κατακύρωση του αποτελέσματος του διαγωνισμού.

Για τη λήψη της απόφασης αυτής το αρμόδιο όργανο, δεσμεύεται από τις τιμές των προσφορών, μπορεί όμως μετά από ειδική αιτιολόγηση της απόφασής του, να προτιμήσει οποιονδήποτε από αυτούς που συμμετείχαν στο διαγωνισμό, αν αυτό κρίνει σκόπιμο για το συμφέρον της Σ.Ο. ή Σ.Ε. ή να κρίνει το αποτέλεσμα ασύμφορο και να επαναλάβει το διαγωνισμό με τους ίδιους όρους ή νέους όρους χωρίς να προκύπτουν από τις ενέργειες αυτές δικαιώματα ή αξιώσεις για τους συμμετέχοντες στο διαγωνισμό κατά της Σ.Ο. ή Σ.Ε. καθώς και να προβεί σε κατακύρωση μέρους μόνο της προμήθειας σε έναν ή περισσότερους προμηθευτές.

2. Η απόφαση του αρμόδιου οργάνου για την κατακύρωση του αποτελέσματος του διαγωνισμού ανακοινώνεται στον προμηθευτή εγγράφως με απόδειξη και προσκαλείται να προσέλθει σε τακτή προθεσμία, για να αντικαταστήσει την εγγύηση συμμετοχής του άρθρου 5 παράγραφος 2 περιπτ. η του δ/τος αυτού με εγγύηση καλής εκτέλεσης διπλάσιου ποσού της εγγύησης συμμετοχής αορίστου διάρκειας ή ορισμένης κατά την κρίση του αρμόδιου οργάνου, και για να υπογράψει τη σύμβαση.

Εάν παρέλθει η προθεσμία που έχει οριστεί στην πρόσκληση και ο προμηθευτής δεν υπογράφει τη σύμβαση, μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος με απόφαση του οργάνου, που έλαβε την απόφαση για την κατακύρωση, το οποίο επίσης αποφασίζει για την κατάπτωση της εγγύησης συμμετοχής υπέρ της Σ.Ο. ή Σ.Ε.

3. Η απόφαση με την οποία κηρύσσεται έκπτωτος ο προμηθευτής, κοινοποιείται σ' αυτόν με απόδειξη παραλαβής.

4. Σε περίπτωση κήρυξης εκπτώτου του προμηθευτή για την παραπάνω αιτία, το αρμόδιο όργανο μπορεί να αποφασίσει, αντί της επανάληψης του διαγωνισμού, την προμήθεια του είδους, από τους αμέσως επόμενους μειοδότες, που έλαβαν μέρος στο διαγωνισμό και σε περίπτωση αρνήσεως αυτών, την προμήθεια του είδους με απευθείας συμφωνία από το ελεύθερο εμπόριο.

Η τυχόν διαφορά τιμής και οι τυχόν άλλες δαπάνες της Σ.Ο. ή

Σ.Ε. καταλογίζονται σε βάρος του προμηθευτή που κηρύχθηκε έκπτωτος.

Άρθρο 10.

Κατάρτιση σύμβασης

1. Για όλες τις προμήθειες υπογράφεται σύμβαση, το περιεχόμενο της οποίας δεν μπορεί να διαφέρει από τους όρους της διακήρυξης και την προσφορά του προμηθευτή.

2. Οι συμβάσεις υπογράφονται από το όργανο που έλαβε την απόφαση κατακύρωσης ή το εξουσιοδοτημένο απ' αυτό όργανο και τον προμηθευτή ή το νόμιμο εκπρόσωπό του και δεσμεύουν τους συμβαλλομένους μέχρι την εκτέλεσή τους.

3. Στις συμβάσεις περιγράφεται το υπό προμήθεια είδος, ο τόπος και χρόνος παράδοσης, το όργανο παραλαβής, ο τρόπος παραλαβής και ο χρόνος που θα απαιτηθεί για την παραλαβή, οι κυρώσεις που θα επιβληθούν σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπει η σύμβαση ή εάν το παράδοθέν είδος δεν είναι το συμβατικό, ο τρόπος πληρωμής του προμηθευτή, καθώς και τα αρμόδια όργανα που θα αποφανθούν στις περιπτώσεις διαφωνίας των συμβαλλομένων.

4. Τροποποίηση ή συμπλήρωση της σύμβασης στο στάδιο της εκτέλεσής της, αποφασίζεται από το όργανο που υπέγραψε τη σύμβαση.

5. Η προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης αρχίζει από την επόμενη της υπογραφής της.

Άρθρο 11.

Παρατάσεις, λήξη προθεσμίας εκτέλεσης της σύμβασης.

1. Μετά από αίτηση του προμηθευτή, μπορεί να παρέχεται παράταση της συμβατικής προθεσμίας παράδοσης με απόφαση του αρμόδιου οργάνου εφόσον υπάρχουν λόγοι που να δικαιολογούν αυτή ή η παράταση εξυπηρετεί τα συμφέροντα της Σ.Ο. ή Σ.Ε.

2. Μετάθεση του χρόνου παράδοσης ή και απαλλαγή του προμηθευτή από την υποχρέωση παράδοσης, μπορεί να παρέχεται από το όργανο που αποφασίζει την προμήθεια, μόνο στις περιπτώσεις ανωτέρας βίας, η απόδειξη της οποίας βαρύνει εξ ολοκλήρου τον προμηθευτή.

3. Σε περίπτωση μη εκτέλεσης της σύμβασης προμήθειας εντός των συμβατικών προθεσμιών ή της χορηγηθείσας παρατάσεως, το Δ.Σ. ή το εξουσιοδοτημένο απ' αυτό όργανο μπορεί και αποφασίζει την εκπρόθεσμη παραλαβή των ειδών με επιβολή ή μη των προβλεπόμενων κυρώσεων ή την κήρυξη εκπτώτου του προμηθευτή με επιβολή ή όχι των κυρώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 9 του παρόντος και της σύμβασης.

Άρθρο 12.

Διαδικασία παραλαβής

1. Η ποσοτική και ποιοτική παραλαβή των ειδών της σύμβασης ενεργείται από τριμελή επιτροπή που συγκροτείται με απόφαση του Δ.Σ. της Σ.Ο. ή Σ.Ε. ή του εξουσιοδοτημένου οργάνου κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 του παρόντος.

2. Η παραλαβή γίνεται σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης στον τόπο που ορίζεται απ' αυτή. Η ποιοτική παραλαβή των ειδών εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στη σύμβαση γίνεται:

α) Με μακροσκοπική εξέταση.

β) Με εργαστηριακή εξέταση.

γ) Με πρακτική εξέταση.

δ) Με οποιονδήποτε άλλο τρόπο κατά την κρίση της επιτροπής παραλαβών, που μπορεί να είναι και οι παραπάνω τρόποι αθροιστικά.

3. Απορριπτομένου ή παραλαμβανομένου του είδους από την

επιτροπή παραλαβής, συντάσσεται από αυτήν σχετικό πρωτόκολλο. Σε περίπτωση που η επιτροπή παραλαβής απορρίψει το είδος ή μέρος αυτού επειδή δεν πληρεί τους όρους της σύμβασης, εισηγείται στο Δ.Σ. της Σ.Ο. ή Σ.Ε. ή στο εξουσιοδοτημένο όργανο για την έκδοση της απορριπτικής απόφασης, όπως ορίσει στον προμηθευτή κατά την κρίση του προθεσμία προς αντικατάστασή του.

4. Εάν η προθεσμία περάσει άκαρπη ή ο προμηθευτής δεν δεχθεί να αντικαταστήσει τα είδη, το αρμόδιο όργανο προβαίνει στην κατάπτωση της εγγύησης του προμηθευτή και επιβάλλει τις προβλεπόμενες από τη σύμβαση ποινικές ρήτρες και τις κυρώσεις που προβλέπονται από τα άρθρα 9 και 11 του παρόντος.

5. Εάν τα εμπρόθεσμα προσκομισθέντα για παράδοση είδη δεν είναι στο σύνολό ή μέρος απολύτως σύμφωνα προς τους όρους της σύμβασης, μπορούν όμως να χρησιμοποιηθούν από τη Σ.Ο. ή Σ.Ε. για το λόγο ότι η ελαττωματικότητά τους είναι επουσιώδης, κατά την κρίση της επιτροπής παραλαβής μπορεί το αρμόδιο όργανο να εγκρίνει την παραλαβή τους με ανάλογη μείωση της τιμής μετά από γνώμη της επιτροπής για το σκοπό αυτό.

6. Εάν από την φύση του προμηθευμένου είδους η ποσοτική και ποιοτική παραλαβή δεν μπορεί να γίνει στην Ελλάδα και έχει προβλεφτεί και οριστεί στη διακήρυξη να γίνει εκτός Ελλάδας, η παραλαβή αυτή μπορεί να ανατίθεται μετά από απόφαση του Δ.Σ. της Σ.Ο. ή Σ.Ε. ή του εξουσιοδοτημένου οργάνου αυτής σε οίκους πραγματογνώμονες αναγνωρισμένου κύρους που επιλέγονται απ' αυτή ή σε επιτροπές συγκροτούμενες από έμπειρους ιδιώτες με συμμετοχή και εκπροσώπου του προμηθευτή απ' αυτόν οριζόμενου. Η επιτροπή παραλαβής μπορεί να αποτελείται από τον πραγματογνώμονα οίκο και ιδιώτες όπως παραπάνω οριζόμενους.

Σε περίπτωση διαφωνίας μέλους της επιτροπής παραλαβής η Προξενική Αρχή διορίζει μετά από αίτηση της Επιτροπής δύο αναγνωρισμένους πραγματογνώμονες από τους οποίους τον ένα προτείνει ο ενδιαφερόμενος προμηθευτής. Αυτοί αποφαινόμενοι με αιτιολογημένο πρακτικό πάνω στην αμφισβήτηση ως διαιτητές. Σε νέα διαφωνία η Προξενική Αρχή διορίζει επιδιαιτητή, η απόφαση του οποίου δεσμεύει και τα δύο μέρη.

7. Αν οι διαιτητές ή ο επιδιαιτητής αποφανθούν ότι το εμπόρευμα δεν πληρεί τους όρους της σύμβασης, εφαρμόζονται όσα παραπάνω αναφέρονται για την απόρριψη είδους.

8. Όταν στο διεθνές εμπόριο, προς καθορισμό της ποιότητας ειδών γίνονται δεκτά επίσημα πιστοποιητικά ποιότητας που εκδίδονται από αναγνωρισμένες Αρχές ή Οργανώσεις του τόπου παραγωγής ή φορτώσεως, μπορεί να καθοριστεί στη διακήρυξη ότι η ποιοτική παραλαβή θα γίνει με προσκόμιση τέτοιου πιστοποιητικού χωρίς κανένα έλεγχο.

Άρθρο 13.

Ενιαίος διαγωνισμός.

1. Η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ) μπορεί να πραγματοποιεί ενιαίους διαγωνισμούς για την προμήθεια ειδών για λογαριασμό Σ.Ο. ή Σ.Ε. ή να εξουσιοδοτεί, για το σκοπό αυτό κεντρικές Κλαδικές Συνεταιριστικές Ενώσεις Συνεταιρισμών, Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών, Συνεταιριστικούς Οργανισμούς ή Συνεταιριστικές Εταιρείες.

2. Λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων της προη-

γούμενης παραγράφου καθορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. της ΠΑΣΕΓΕΣ.

Άρθρο 14.

Εκτέλεση Εργασιών

1. Εργασίες που δεν χαρακτηρίζονται ως έργα, όπως, ασφάλιση κινητής και ακίνητης περιουσίας των Σ.Ο. ή Σ.Ε., εκδόσεις γενικά, διαφημίσεις, οργάνωση καλλιτεχνικών εκδηλώσεων και εορτών, καθώς και μισθώσεις κινητών πραγμάτων που προορίζονται για τις ανάγκες των Σ.Ο. ή Σ.Ε. μεταφορές φθαρτών αγροτικών προϊόντων και συνήθειες μικροεπισκευές, συντήρηση κτιρίων και εγκαταστάσεων, δεν υπάγονται στις ρυθμίσεις του διατάγματος αυτού. Η ανάθεση των εργασιών αυτών γίνεται με απόφαση του Δ.Σ. της Σ.Ο. ή Σ.Ε. ή άλλου εξουσιοδοτημένου από αυτό οργάνου.

2. Για τις μεταφορές, εκτός των μεταφορών φθαρτών αγροτικών προϊόντων, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 1 - 13 του παρόντος δ/τος.

ΤΜΗΜΑ II ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΕΡΓΩΝ

Άρθρο 15.

Έννοια έργου

1. Έργο είναι κάθε νέα κατασκευή ή επέκταση ή ανακαίνιση ή επισκευή και συντήρηση ή σχεδιασμός, προμήθεια και εκτέλεση ολοκληρωμένης εργασίας, καθώς και κάθε σχετική ερευνητική εργασία, που απαιτεί τεχνική γνώση και επέμβαση.

2. Για την εκτέλεση έργου προϋπολογισμού άνω των 5.000.000 δρχ. από Συνεταιριστική Οργάνωση απαιτείται απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, εκτός αν το έργο προβλέπεται από τον εγκεκριμένο από τη Γεν. Συνέλευση Προϋπολογισμό ή το Πρόγραμμα ανάπτυξης της Συνεταιριστικής Οργάνωσης.

Άρθρο 16.

Σύνταξη μελετών.

1. Οι μελέτες και τα τεύχη δημοπράτησης, όταν απαιτούνται, συντάσσονται με εντολή και ευθύνη της Σ.Ο. ή Σ.Ε. και εγκρίνονται από το Δ.Σ. της Σ.Ο. ή Σ.Ε. ή το εξουσιοδοτούμενο από αυτό όργανο.

2. Για τα επιχορηγούμενα ή δανειοδοτούμενα έργα, τα τεύχη δημοπράτησης ελέγχονται και θεωρούνται από το Υπουργείο Γεωργίας και τους φορείς επιχορήγησης ή δανειοδότησης αντίστοιχα, όταν αυτοί το κρίνουν αναγκαίο.

Άρθρο 17.

Κατασκευαστές έργων

Τα έργα κατασκευάζονται με βάση τη σχετική μελέτη:

α) Από ειδικευμένους εργολήπτες ή ειδικευμένες εργοληπτικές επιχειρήσεις, γραμμένους στα Μητρώα Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ) ή στα Νομαρχιακά Μητρώα, κατά κατηγορίες και τάξεις που ορίζονται από τη διακήρυξη, σύμφωνα με το Π.Δ. 472/1985 «Σύνθεση Επιτροπών ΜΕΕΠ και ΜΕΠ και άλλες ρυθμίσεις σχετικές με την εφαρμογή των άρθρων 15, 16 και 17 του Ν. 1418/1984» (ΦΕΚ 168Α).

β) Από εξειδικευμένους οίκους του εσωτερικού ή εξωτερικού συνεργαζόμενους υποχρεωτικά με τις παραπάνω εργοληπτικές επιχειρήσεις.

γ) Από τη Σ.Ο. ή Σ.Ε. με αυτεπιστασία.

Άρθρο 18.

Επιλογή αναδόχου.

Η επιλογή του αναδόχου για τις περιπτώσεις α και β του προηγούμενου άρθρου γίνεται με έναν από τους παρακάτω τρόπους:

α) Με απευθείας ανάθεση από το Δ.Σ. της Σ.Ο. ή Σ.Ε. ή με πρόχειρο διαγωνισμό, που διενεργείται, με λήψη και αξιολόγηση γραπτών προσφορών μεταξύ περιορισμένου αριθμού κατασκευαστών, από τριμελή επιτροπή.

Ο ορισμός των μελών της Επιτροπής, ο καθορισμός του αριθμού των προσκαλούμένων κατασκευαστών και η ανάθεση του έργου, αποφασίζονται από το Δ.Σ. της Σ.Ο. ή Σ.Ε.

Τα παραπάνω εφαρμόζονται στις εξής περιπτώσεις:

αα) Όταν ο προϋπολογισμός της εγκεκριμένης μελέτης του έργου δεν υπερβαίνει το ποσό των 10.000.000 δρχ. Το ποσό αυτό μπορεί να προσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας. Τα υπόψη έργα θα πρέπει να είναι ολοκληρωμένα και να μην αποτελούν κατάτμηση μεγαλύτερου έργου.

ββ) Όταν πρόκειται για έργα που εμπίπτουν στις εξής ειδικές περιπτώσεις, εφόσον χαρακτηρισθούν έτσι με απόφαση του Δ.Σ. της Σ.Ο. ή Σ.Ε. Θεομηνίας, σοβαρού επικείμενου κινδύνου, μοναδικότητας του κατασκευαστή και έρευνας.

γγ) Όταν ο διαγωνισμός έχει αποτύχει.

δδ) Όταν το έργο ανατίθεται σε νομικό πρόσωπο του Δημοσίου Τομέα, ή συνεταιριστική οργάνωση ή συνεταιριστική εταιρεία.

β) Με δημοπρασία, που διενεργείται με βάση σχετική διακήρυξη και λοιπά συμβατικά τεύχη, ενώπιον Επιτροπής Διαγωνισμού και σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων άρθρων του παρόντος.

Άρθρο 19.

Διακήρυξη.

Η διακήρυξη, η οποία καθορίζει και το σύστημα υποβολής προσφορών, περιέχει τα εξής τουλάχιστον στοιχεία:

α) Τον τίτλο της Σ.Ο. ή Σ.Ε. που εκδίδει τη διακήρυξη.

β) Το σύστημα υποβολής προσφορών.

γ) Τον τίτλο του έργου, τα κύρια χαρακτηριστικά του, τον προϋπολογισμό του και αν περιλαμβάνεται εκπόνηση μελέτης.

δ) Την ημερομηνία διεξαγωγής της δημοπρασίας, τον τόπο που θα γίνει η παραλαβή των προσφορών από την επιτροπή διαγωνισμού και την ώρα λήξης παραλαβής των προσφορών.

ε) Τις εργοληπτικές επιχειρήσεις που γίνονται δεκτές για υποβολή προσφοράς, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις και τα τυχόν πρόσθετα απαιτούμενα προσόντα και προϋποθέσεις.

στ) Τις απαιτούμενες εγγυήσεις συμμετοχής και καλής εκτέλεσης και προς ποιον πρέπει να παρέχονται.

ζ) Τυχόν απαιτούμενα πιστοποιητικά ελέγχου ποιότητας υλικών και εξοπλισμού από διεθνή γραφεία ελέγχου ή αναγνωρισμένα γραφεία ημεδαπής, για είδη εξωτερικής ή εσωτερικής προέλευσης αντίστοιχα, τον τρόπο πληρωμής στον ανάδοχο για είδη που εισάγονται από το εξωτερικό στο όνομα του φορέα του έργου, καθώς και πρόσθετα δικαιολογητικά όπως δηλώσεις, αναλύσεις, παρατηρήσεις και άλλα.

η) Τον κατάλογο των συμβατικών τευχών και σχεδίων με τη σειρά ισχύος τους και που βρίσκονται διαθέσιμα για τους ενδιαφερόμενους.

θ) Σαφείς οδηγίες για τον τρόπο σύνταξης και υποβολής των προσφορών.

ι) Το φορέα κατασκευής, πληροφορίες για τις πιστώσεις του έργου, για τους τυχόν ειδικούς όρους πληρωμής και για τις επιβα-

ρύνσεις του εργολαβικού ανταλλάγματος, για κρατήσεις υπέρ τρίτων κ.λπ.

ια) Τα κριτήρια αξιολόγησης και τους συντελεστές επιρροής για ανάδειξη της βέλτιστης προσφοράς, σε περίπτωση αξιολόγησης των προσφορών, και την κατάταξη σε βαθμολογικό πίνακα.

ιβ) Το χρόνο ισχύος των προσφορών, όπως προβλέπεται από τις σχετικές διατάξεις του παρόντος.

ιγ) Την τυχόν αποδοχή εναλλακτικών προσφορών.

ιδ) Το τυχόν απαιτούμενο τεύχος παρατηρήσεων για την τεχνική μελέτη και τα τεύχη δημοπράτησης.

ιε) Το φορέα που θα εγκρίνει το αποτέλεσμα της δημοπρασίας.

Άρθρο 20.

Δημοσίευση διακήρυξης.

Περίληψη διακήρυξης για τη διενέργεια δημοπρασίας δημοσιεύεται τουλάχιστον 15 ημέρες πριν από τη διεξαγωγή της σε τρεις τουλάχιστον εφημερίδες, από τις οποίες η μία γενικών ειδήσεων της Αθήνας, μία ειδική για δημοσιεύσεις διακηρύξεων και μία της πρωτεύουσας του νομού που θα εκτελεστούν τα έργα, αν εκδίδεται εκεί ημερήσια εφημερίδα.

Όταν προβλέπεται αξιολόγηση των προσφορών βάσει κριτηρίων ή όταν ο διαγωνισμός είναι διεθνής, η δημοσίευση γίνεται 40 τουλάχιστον ημέρες πριν από τη διεξαγωγή της δημοπρασίας. Όταν πρόκειται για έργα που στις δημοπρασίες τους γίνονται δεκτές και επιχειρήσεις εγγεγραμμένες στα Νομαρχιακά Μητρώα, η δημοσίευση γίνεται τουλάχιστον 10 ημέρες πριν από τη διεξαγωγή της σε μία ημερήσια εφημερίδα της πρωτεύουσας του Νομού ή αν δεν υπάρχει τέτοια σε μία ημερήσια εφημερίδα της Αθήνας ή της Θεσσαλονίκης. Με απόφαση του Δ.Σ. της Συνεταιριστικής Οργάνωσης ή Συνεταιριστικής Εταιρείας οι παραπάνω προθεσμίες μπορεί να μειώνονται στο μισό.

Τα έξοδα δημοσίευσης της περίληψης της διακήρυξης, της αρχικής και τυχόν επαναληπτικών δημοπρασιών, βαρύνουν τον ανάδοχο.

Άρθρο 21.

Συμβατικά τεύχη και τεύχη δημοπράτησης.

1. Τα συμβατικά τεύχη αποτελούν τη βάση για την κατάρτιση της εργολαβικής σύμβασης και είναι:

- α) Η διακήρυξη.
- β) Η τεχνική περιγραφή του έργου.
- γ) Οι Συγγραφές Υποχρεώσεων.
- δ) Ο Προϋπολογισμός της μελέτης.
- ε) Το τιμολόγιο της μελέτης.
- στ) Η προσφορά του αναδόχου (ή ο προϋπολογισμός και το τιμολόγιο προσφοράς του).
- ζ) Η ανάλυση των τιμών της μελέτης.
- η) Σχέδια και κείμενα της μελέτης που δίνουν την εικόνα του έργου που πρόκειται να κατασκευασθεί και των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει ο ανάδοχος με τη σύμβαση.
- θ) Πρότυπες τεχνικές προδιαγραφές.
- ι) Ειδικές προδιαγραφές της μελέτης.
- ια) Χρονοδιάγραμμα κατασκευής έργου.
- ιβ) Ό,τι άλλο θεωρείται σκόπιμο για τη συγκεκριμένη περίπτωση.

2. Από τα παραπάνω, τα τεύχη δημοπράτησης που παραδίδονται στους ενδιαφερομένους είναι τα των περιπτώσεων α, β, γ, δ, ε, θ και ι συμβατικά τεύχη, καθώς και ό,τι ειδικότερα θεωρηθεί αναγκαίο.

3. Ο προϋπολογισμός της μελέτης αποτελεί ένδειξη της προεκτίμησης του κόστους του έργου και στις τιμές του, όπως και στις τιμές του τιμολογίου, τόσο της μελέτης όσο και της προσφοράς,

περιλαμβάνεται κάθε σχετική δαπάνη καθώς και τα γενικά έξοδα και το όφελος της εργοληπτικής επιχείρησης. Αν γίνεται ρητή μνεία στα σχετικά τεύχη μπορεί να διαχωρίζονται οι τιμές και για τα γενικά έξοδα και το εργολαβικό όφελος να προστίθεται στο τέλος ποσοστό που ορίζεται από τη διακήρυξη.

Άρθρο 22.

Συστήματα υποβολής προσφορών.

1. Τα συστήματα υποβολής προσφορών, που εφαρμόζονται κατά περίπτωση είναι:

α) Προσφορά ενιαίου ποσοστού έκπτωσης στα εκατό σε ακέραιες μονάδες στις τιμές του τιμολογίου της μελέτης. Το σύστημα αυτό εφαρμόζεται ιδίως σε έργα μικρού προϋπολογισμού.

β) Προσφορά επί μέρους ποσοστών έκπτωσης στα εκατό σε ακέραιες μονάδες κατά ομάδες τιμών, σε τιμολόγιο ομαδοποιημένων τιμών της μελέτης που χορηγείται από τη Σ.Ο. ή Σ.Ε., με έλεγχο ομαλότητας των επί μέρους ποσοστών έκπτωσης. Ο έλεγχος ομαλότητας προκύπτει από την εφαρμογή του τύπου

$$\frac{\Sigma \mu - \Sigma \pi}{\Sigma \mu}$$

Σμ

για τον προσδιορισμό της μέσης έκπτωσης (με) και από τον καθορισμό ορίων απόκλισης για τα ποσοστά έκπτωσης καθ' ομάδα από 1,10 Με - 10% μέχρι 0,90 Με + 10% όπου Σμ και Σπ είναι προϋπολογισμός της μελέτης και της προσφοράς αντίστοιχα, χωρίς τα απρόβλεπτα. Προσφορά, που τα επί μέρους ποσοστά έκπτωσης έχουν αποκλίσεις από τα παραπάνω όρια, είναι απαράδεκτη. Κατ' εξαίρεση, αν οι αποκλίσεις των ποσοστών έκπτωσης προς τα άνω ή προς τα κάτω δεν υπερβαίνουν το 0,10 (1-Με) και αφορούν ομάδα ή ομάδες εργασιών που αθροιστικά η αξία τους στον προϋπολογισμό της μελέτης δεν ξεπερνά το 5%, η προσφορά ομαλοποιείται με αύξηση στο κατώτατο όριο ομαλότητας 0,90 Με + 10% όλων των ποσοστών έκπτωσης που υπολείπονται από αυτό, ενώ τα μεγαλύτερα από το ανώτατο όριο ομαλότητας δεν θίγονται και η σύμβαση καταρτίζεται με τα διορθωμένα από την Επιτροπή Διαγωνισμού ποσοστά.

Το σύστημα αυτό εφαρμόζεται ιδίως όταν είναι μεγάλο το πλήθος των τιμών μονάδας με τις οποίες θα καταρτισθεί η σύμβαση.

γ) Προσφορά με συμπλήρωση ανοικτού τιμολογίου και έλεγχο ομαλότητας των τιμών σε σχέση με αντίστοιχο τιμολόγιο, που περιέχει τιμές της μελέτης.

Στους ενδιαφερόμενους χορηγούνται από τη Σ.Ο. ή Σ.Ε. για συμπλήρωση και υποβολή στο διαγωνισμό, το τιμολόγιο και ο προϋπολογισμός της μελέτης αλλά με ασυμπλήρωτες τιμές. Μόνο το χονδύλιο για απρόβλεπτες δαπάνες είναι συμπληρωμένο, ίδιο ακριβώς με εκείνο του προϋπολογισμού της μελέτης. Όλες οι τιμές στο τιμολόγιο συμπληρώνονται ολογράφως, επί ποινή απαραδέκτου. Σε διαφορά μεταξύ τιμολογίου και προϋπολογισμού κατισχύει το τιμολόγιο και διορθώνεται αντίστοιχα ο προϋπολογισμός, στον οποίο διορθώνονται και τυχόν σφάλματα αριθμητικών πράξεων.

Ο έλεγχος ομαλότητας προκύπτει από τον καθορισμό των ορίων απόκλισης για κάθε προσφερόμενη επί μέρους τιμή μονάδας από 0,90.Το. (1-Με) έως 1,10.Το.(1-Με), όπου Το είναι η αντίστοιχη τιμή στο τιμολόγιο της μελέτης και Με η μέση τεχνητή έκπτωση, που υπολογίζεται όπως και στην περίπτωση της περίπτωσης β. Προσφορά, που οι προσφερόμενες τιμές της έχουν αποκλίσεις από τα παραπάνω όρια, είναι απαράδεκτη. Κατ' εξαίρεση, αν οι αποκλίσεις των τιμών προσφοράς προς τα άνω ή προς τα κάτω δεν υπερβαίνουν το 0,10.Το.(1-Με) και αφορούν σε τιμές εργασίας ή εργασιών που αθροιστικά η αξία τους στον προϋπολογισμό της μελέτης δεν ξεπερνά το 5%, η προ-

σφορά ομαλοποιείται με μείωση στο ανώτατο όριο ομαλότητας 1,10. Το $(1-M_e)$ όλων των τιμών που το υπερβαίνουν, ενώ οι τιμές του είναι μικρότερες από το κατώτατο όριο ομαλότητας δεν θίγονται και η σύμβαση καταρτίζεται με τις διορθωμένες από την Επιτροπή διαγωνισμού προσφερόμενες τιμές μονάδας.

Το σύστημα αυτό εφαρμόζεται σε έργα μεγάλου προϋπολογισμού και μικρού πλήθους τιμών μονάδας.

δ) Προσφορά με ελεύθερη συμπλήρωση ανοικτού τιμολογίου, χωρίς δέσμευση ομαλότητας τιμών. Οι τιμές του Τιμολογίου μπορεί να είναι αναλυτικές ή περιληπτικές για ολοκληρωμένα τμήματα συνθέτων εργασιών ή να είναι κατά αποκοπή τιμές για ευρύτερα τμήματα του έργου ή για όλο το έργο.

Κατά τα λοιπά ακολουθείται η ίδια διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου.

Το σύστημα αυτό εφαρμόζεται ιδίως σε συνδυασμό με αξιολόγηση των προσφορών βάσει κριτηρίων, στις περιπτώσεις που δεν προβλέπονται κατασκευαστικές αποκλίσεις από την υπάρχουσα μελέτη του έργου.

ε) Προσφορά που περιλαμβάνει μελέτη και κατασκευή με κατ' αποκοπή εργολαβικό αντάλλαγμα για το έργο ολόκληρο ή κατά τμήματα. Με τη διακήρυξη μπορεί να ζητείται από τους συναγωνιζόμενους εκτός από την οικονομική τους προσφορά, συμπλήρωση ή σύνταξη μελετών, προσδιορισμός τεχνολογικών χαρακτηριστικών και προδιαγραφών επί μέρους στοιχείων του έργου, ή η υποβολή προτάσεων - λύσεων σε δοσμένο τεχνικό πρόβλημα ή ο καθορισμός της προθεσμίας για την αποπεράτωση του έργου.

Η οικονομική προσφορά περιλαμβάνει το εργολαβικό αντάλλαγμα.

Από τη Σ.Ο. ή Σ.Ε. χορηγούνται στους ενδιαφερόμενους τα προβλεπόμενα στη διακήρυξη τεχνικά στοιχεία, πρότυπα για την επιθυμητή ποιότητα των εργασιών ή για τα ελάχιστα όρια ανεκτής ποιότητας ή και της προθεσμίας αποπεράτωσης ή και υποδείγματα για τη σύνταξη της οικονομικής προσφοράς κατά ενιαίο τρόπο.

Στο σύστημα αυτό αξιολογείται πρώτα η ποιότητα της προσφοράς (μελέτη) βάσει κριτηρίων και συντελεστών επιρροής τους που ορίζονται στη διακήρυξη και στη συνέχεια εξετάζεται η οικονομική προσφορά.

Η τεκμαρτή έκπτωση υπολογίζεται όπως ορίζεται από τη διακήρυξη.

Αν το προβλέπει η διακήρυξη, είναι δυνατή η υποβολή από τους ενδιαφερόμενους εκτός από την κύρια προσφορά τους και εναλλακτικών προσφορών που να στηρίζονται σε διαφορετικές τεχνικές λύσεις που προτείνονται από τον προσφέροντα. Αν οι εναλλακτικές λύσεις καλύπτουν τις προδιαγραφές της διακήρυξης, κρίνονται όλες ως ισοδύναμες ανεξάρτητες προσφορές. Σε αντίθετη περίπτωση δε λαμβάνονται υπόψη, εκτός εάν οι τεχνικές λύσεις κρίνονται ικανοποιητικές, οπότε ο φορέας κατασκευής μπορεί, πριν ανοιχτούν οι οικονομικές προσφορές και ματαιώνοντας κατά τα λοιπά το διαγωνισμό, να εξαγοράσει τις μελέτες των λύσεων αυτών και να επαναλάβει τη δημοπράτηση βάσει των εξαγορασμένων μελετών.

Το σύστημα αυτό, που περιλαμβάνει μελέτη και κατασκευή, εφαρμόζεται ιδίως όταν πρόκειται για έργο που επιδέχεται ειδικούς τρόπους κατασκευής ή μεθόδους που καλύπτονται από τεχνολογικές ή άλλα κατοχυρωμένα δικαιώματα ή αν κρίνεται σκόπιμος ο συνδυασμός σύνταξης ή ολοκλήρωσης ή αναθεώρησης υπάρχουσας μελέτης με την κατασκευή ή αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων.

2. Τα παραπάνω συστήματα μπορούν να εφαρμοσθούν και σε συνδυασμό μεταξύ τους στη δημοπρασία του ίδιου έργου.

3. Όταν πρόκειται για σημαντικό έργο μπορεί η διακήρυξη να

προβλέπει την υποχρέωση των διαγωνιζόμενων να υποβάλουν, σε τακτή προθεσμία πριν από τη δημοπρασία, μαζί με την προσφορά τους, τεύχος παρατηρήσεων για την τεχνική μελέτη και τα τεύχη, οικονομικά και συμβατικά, με τα οποία δημοπρατείται το έργο.

Με το τεύχος παρατηρήσεων θα σχολιάζεται η ορθότητα της λύσης, το εφικτό της κατασκευής, θα επισημαίνονται τυχόν σφάλματα στο τεχνοοικονομικό και στο συμβατικό μέρος ή θα αναφέρεται ότι διαπιστώθηκε το εφαρμόσιμο της μελέτης και δεν υπάρχουν παρατηρήσεις.

Άρθρο 23.

Διαδικασία κατάθεσης, παραλαβής και αξιολόγησης προσφορών.

1. Η κατάθεση των προσφορών από τους διαγωνιζόμενους γίνεται στον τόπο που ορίζεται στη διακήρυξη.

2. Τα πρόσωπα που καταθέτουν τις προσφορές και παρευρίσκονται στην αποσφράγιση τους είναι: σε περίπτωση εργοληπτικής επιχείρησης ο νόμιμος εκπρόσωπός τους ή πληρεξούσιος διορισμένος, σύμφωνα με το Καταστατικό, με συμβολαιογραφικό έγγραφο που κατατίθεται στην Επιτροπή, σε περίπτωση ατομικής επιχείρησης αυτοπροσώπως ο επιχειρηματίας και σε περίπτωση κοινοπραξίας είτε όλοι οι κοινοπρακτούντες είτε ο καθένας νόμιμα εκπροσωπούμενος ή αντιπροσωπευόμενος όπως παραπάνω, είτε ο κοινός εκπρόσωπος διορισμένος με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Απαγορεύεται η εκπροσώπηση δύο ή περισσότερων διαγωνιζόμενων από το ίδιο πρόσωπο.

3. Τα απαιτούμενα κατά περίπτωση δικαιολογητικά εκπροσώπησης και συμμετοχής είναι:

α) Το σε ισχύ εργοληπτικό πτυχίο του επιχειρηματία ή όλων των μελών των αναγγραφομένων στο πτυχίο της εργοληπτικής επιχείρησης ή όλων των κοινοπρακτούντων.

β) Δικαιολογητικά ενημερότητας όλων των παραπάνω προς τα ταμεία που απαιτούνται κατά το νόμο.

γ) Συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο εκπροσώπησης στο διαγωνισμό σύμφωνα με το Καταστατικό της επιχείρησης ή της Κοινοπραξίας.

δ) Καταστατικό εργοληπτικής επιχείρησης ή Κοινοπραξίας.

ε) Υπεύθυνες δηλώσεις όλων των συνεργαζομένων Οίκων, Επιχειρήσεων κ.λπ. για συνεργασία τους για την εκτέλεση του έργου.

στ) Δήλωση των μελών της Κοινοπραξίας ότι συμμετέχουν στον υπόψη διαγωνισμό σε Κοινοπραξία και ότι ευθύνονται αλληλέγγυα και καθ' ολοκληρία για όλες τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από τη συμμετοχή τους αυτή.

ζ) Δήλωση του διαγωνιζόμενου ή των μελών της Κοινοπραξίας ή Πρακτικό των νομίμων εκπροσώπων της Εργοληπτικής Επιχείρησης ότι είναι γνώστες του περιεχομένου των συμβατικών τευχών του διαγωνισμού, το αποδέχονται ανεπιφύλακτα και εγκρίνουν τη συμμετοχή τους στο διαγωνισμό.

η) Πράξη των νομίμων εκπροσώπων της Επιχείρησης που να ορίζει αντίκλητο, κάτοικο του τόπου που γίνεται ο διαγωνισμός, εξουσιοδοτημένο για την παραλαβή των κοινοποιούμενων στην επιχείρηση εγγράφων.

θ) Εγγύηση για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό όπως περιγράφεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 29 του παρόντος.

Όλα τα παραπάνω υποβάλλονται μέσα σε ανοικτό φάκελλο.

4. Η οικονομική προσφορά (τιμολόγιο προσφοράς, προϋπολογισμός ή έντυπο προσφοράς εκπτώσεων κ.λπ.) υπογράφεται πάντοτε από το νόμιμο εκπρόσωπο της εργοληπτικής επιχείρησης ή Κοινοπραξίας και υποβάλλεται σε σφραγισμένο φάκελλο.

5. Αν η προσφορά περιλαμβάνει και τεχνικές προτάσεις του

υποψήφιου (σύστημα μελέτης και κατασκευής), η τεχνική προσφορά υποβάλλεται σε τρίτο ιδιαίτερο σφραγισμένο φάκελλο.

6. Οι υποβαλλόμενοι φάκελλοι αναγράφουν τον τίτλο της επιχείρησης του διαγωνιζόμενου, τον τίτλο του έργου και το περιεχόμενο του φακέλλου (π.χ. οικονομική προσφορά...).

7. Η παραλαβή των προσφορών έχει πάντοτε τακτή ώρα λήξης ενώ η έναρξη κηρύσσεται μισή ώρα πριν από τη λήξη.

Η παραλαβή συνεχίζεται και μετά την ώρα λήξης, αν η παράδοση προσφορών που έχει έγκαιρα αρχίσει, συνεχίζεται χωρίς διακοπή. Η λήξη της παραλαβής κηρύσσεται με προειδοποίηση λίγων λεπτών της ώρας μετά από την οποία δεν γίνεται δεκτή άλλη προσφορά.

Οι υποβαλλόμενες προσφορές αριθμούνται κατά σειρά προσέλευσης των διαγωνιζομένων, μονογράφονται από τα μέλη της Επιτροπής και καταχωρούνται στο πρακτικό της δημοπρασίας, μαζί με τα υπόλοιπα στοιχεία του διαγωνιζόμενου και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

8. Όταν ολοκληρωθεί η παραλαβή των προσφορών, η Επιτροπή Διαγωνισμού, σε μυστική συνεδρίαση, αποφασίζει να κάνει δεκτούς του διαγωνιζόμενους, για τους οποίους έχουν τηρηθεί οι τυπικές προϋποθέσεις για την υποβολή προσφοράς, ενώ στους υπόλοιπους επιστρέφονται κλειστοί οι φάκελλοι της οικονομικής ή και τεχνικής προσφοράς. Αν οι ενδιαφερόμενοι διαφωνούν και δηλώνουν ότι θα διατυπώσουν τις αντιρρήσεις τους, οι φάκελλοι κρατούνται χωρίς να ανοιχθούν μέχρι την έκδοση απόφασης επί των αντιρρήσεων ή την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας για υποβολή τους, που δεν υπερβαίνει τις δύο (2) ημέρες. Χωρίς να διακοπεί η διαδικασία του διαγωνισμού, η Επιτροπή αποσφραγίζει σε δημόσια συνεδρίαση τις οικονομικές προσφορές και ανακοινώνει συνοπτικά, ανάλογα με το εφαρμοζόμενο σύστημα, τα σημαντικά στοιχεία προσφορών, όπως π.χ. προσφερόμενα ποσοστά έκπτωσης ή συνολικό ύψος προϋπολογισμού προσφοράς, τα οποία καταχωρούνται και στα πρακτικά. Αν πρόκειται για δημοπρασία με αξιολόγηση προσφορών, η Επιτροπή σε μυστική συνεδρίαση προβαίνει στην αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών βάσει κριτηρίων αξιολόγησης και συντελεστών επιρροής, που ορίζονται στη διακήρυξη, και ανακοινώνει τη βαθμολογία στους διαγωνιζόμενους. Μετά την κρίση από μέρους της Σ.Ο. ή Σ.Ε. σε τυχόν αντιρρήσεις που υποβλήθηκαν σχετικά με την αξιολόγηση, ανοίγονται σε δημόσια συνεδρίαση της Επιτροπής οι φάκελλοι των οικονομικών προσφορών και εφαρμόζονται η οριστικοποιημένη βαθμολόγηση για την ανεύρεση της καλύτερης προσφοράς, που ορίζεται από τη διακήρυξη σαν μαθηματική συνάρτηση οικονομικής προσφοράς και βαθμολογίας τεχνικής προσφοράς.

9. Τα έγγραφα τεύχη και σχέδια των προσφορών μονογράφονται από τα μέλη της Επιτροπής, η οποία εξετάζει κατ' αρχήν την περίπτωση ανάθεσης στην εργοληπτική επιχείρηση που υπέβαλε τη μικρότερη ή την καλύτερη κατά περίπτωση προσφορά.

Εφόσον η επιχείρηση δεν πληρεί τις προϋποθέσεις σχετικά με την ικανότητα και αξιοπιστία της, που εκτιμώνται από τεκμηριωμένα στοιχεία του Μ.Ε.ΕΠ. ή από στοιχεία που έχουν ζητηθεί από τους διαγωνιζόμενους με τη διακήρυξη, εξετάζεται η αμέσως επόμενη προσφορά κατά σειρά ύψους και ούτω καθ' εξής, ώστε να εξασφαλίζεται η έγκαιρη, άρτια και οικονομική κατασκευή του έργου. Στο πρακτικό του διαγωνισμού η Επιτροπή γνωμοδοτεί αιτιολογημένα για το αποτέλεσμα της δημοπρασίας.

Άρθρο 24

Έγκριση αποτελέσματος δημοπρασίας

1. Η έγκριση του αποτελέσματος της δημοπρασίας υπόκειται στην κρίση της αρμόδιας Σ.Ο. ή Σ.Ε., στην οποία υποβάλλεται το πρακτικό του διαγωνισμού και η οποία εκδίδει την εγκριτική

απόφαση μετά από σύμφωνη γνωμοδότηση της Επιτροπής διαγωνισμού.

Η εγκριτική απόφαση στην περίπτωση προσφοράς με μελέτη και κατασκευή περιλαμβάνει και τυχόν βελτιώσεις της προσφοράς, που γίνονται δεκτές από την ενδιαφερόμενη εργοληπτική επιχείρηση και που δεν μπορεί να επιφέρουν αύξηση του ύψους της οικονομικής προσφοράς μεγαλύτερη από 5%.

2. Η δημοπρασία ακυρώνεται:

α) για παράτυπη διεξαγωγή, εφόσον από την παρατυπία επηρεάζεται ουσιαστικά το αποτέλεσμα της δημοπρασίας,

β) αν το αποτέλεσμα της δημοπρασίας κρίνεται αιτιολογημένα όχι ικανοποιητικό για τον κύριο του έργου και

γ) αν κατά την κρίση της Σ.Ο. της Σ.Ε. ο συναγωνισμός υπήρξε ανεπαρκής ή αν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι υπήρξε προσυνεννόηση των συναγωνιζομένων προς αποφυγή πραγματικού συναγωνισμού.

3. Εάν διαπιστωθούν ουσιαστικά λάθη ή παραλείψεις σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, μπορεί αυτή να ακυρωθεί μερικά και να διαταχθεί η επανάληψη της δημοπρασίας από το σημείο που έγινε το λάθος ή η παράλειψη. Ακύρωση της δημοπρασίας επέρχεται επίσης αν συμφωνεί και ο μειοδότης για την υπογραφή της σύμβασης.

4. Η ΣΟ ή ΣΕ μπορεί πάντοτε με αιτιολογημένη απόφαση του Δ.Σ. να μην εγκρίνει το αποτέλεσμα της δημοπρασίας και να δημοπρατήσει πάλι το έργο με τους ίδιους ή τροποποιούμενους όρους και σε περίπτωση αποτυχίας του να προχωρήσει στην κατασκευή του με οποιονδήποτε άλλο νόμιμο τρόπο.

Άρθρο 25

Αντιρρήσεις κατά τις διαδικασίες δημοπρασιών

Αντιρρήσεις κατά του κύρους των δημοπρασιών μπορεί να υποβληθούν μόνο από επιχειρήσεις που συμμετέχουν στο διαγωνισμό ή αποκλείστηκαν από αυτόν. Οι αντιρρήσεις μπορεί να υποβληθούν μόνο για τα στάδια κατάθεσης προσφορών και αξιολόγησης και για λόγους που ανακύπτουν κατά το ανίστοιχο στάδιο, υποβάλλονται δε μέσα σε δύο μέρες από την ανακοίνωση του αποτελέσματος του αντίστοιχου σταδίου και απευθύνονται στον Πρόεδρο της Επιτροπής διαγωνισμού. Για τις αντιρρήσεις αποφασίζει η ΣΟ ή ΣΕ.

Άρθρο 26

Επιτροπές διαγωνισμού

Η Επιτροπή διαγωνισμού συγκροτείται με απόφαση του ΣΟ ή ΣΕ.

Στην επιτροπή μπορεί να μετέχουν και υπάλληλοι του Δημοσίου ή Νομικού Προσώπου του Δημοσίου Τομέα, μόνο ύστερα από αίτηση της Σ.Ο. ή Σ.Ε. και έγκριση του αρμόδιου Προϊσταμένου του υπαλλήλου.

Άρθρο 27

Εγγύηση συμμετοχής - Χρόνος ισχύος προσφορών

1. Για τη συμμετοχή σε δημοπρασία και την υποβολή οικονομικής προσφοράς απαιτείται η κατάθεση εγγύησης, το ύψος της οποίας ορίζεται πάντοτε στη διακήρυξη, σταθερό για όλους τους ενδιαφερόμενους, και προσδιορίζεται σε ποσοστό της προϋπολογιζόμενης αξίας του έργου.

Η ανωτέρω εγγύηση παρέχεται όπως ορίζεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 29 του παρόντος.

2. Ο ελάχιστος χρόνος για τον οποίο δεσμεύεται κάθε υποβαλλόμενη προσφορά ορίζεται στη διακήρυξη. Μέσα στο χρόνο δεσμεύσης της προσφοράς, πρέπει να κοινοποιηθεί η απόφαση για

κατακύρωση της δημοπρασίας. Η εγγυητική επιστολή για συμμετοχή θα έχει ελάχιστη προθεσμία ισχύος 30 ημέρες περισσότερο από το χρόνο ισχύος των προσφορών.

3. Η εγγύηση συμμετοχής του τελευταίου μειοδότη αποδίδεται μετά από την κατάθεση της εγγύησης καλής εκτέλεσης και την υπογραφή της σύμβασης ή μετά την πάροδο του χρόνου που τον δεσμεύει η προσφορά του, αν δεν του έχει κοινοποιηθεί η απόφαση κατακύρωσης, εκτός αν αυτός συναινέσει σε παράταση. Οι εγγυήσεις συμμετοχής των άλλων συναγωνιζομένων αποδίδονται μετά την έγκριση του αποτελέσματος του διαγωνισμού ή και νωρίτερα αν το ζητήσει ο ενδιαφερόμενος που δεν υπέβαλε ένσταση και η ΣΟ ή ΣΕ που διενεργεί το διαγωνισμό δεν πιθανολογεί την ανατροπή του αποτελέσματος με ενδεχόμενη την ανακήρυξη του ως αναδόχου.

Άρθρο 28

Σύμβαση κατασκευής έργου

1. Για την κατασκευή του έργου υπογράφεται σχετική σύμβαση που συνάπτεται με βάση την εγκριτική απόφαση και τα τεύχη και σχέδια με τα οποία διενεργήθηκε η δημοπρασία ή αυτά που αναφέρονται στην εγκριτική απόφαση. Η σύμβαση που καταρτίζεται μετά από δημοπρασία έχει αποδεικτικό χαρακτήρα ενώ εκείνη που καταρτίζεται για απ' ευθείας ανάθεση έργου, έχει συστατικό χαρακτήρα.

2. Η σύμβαση υπογράφεται από εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο της ΣΟ ή ΣΕ και από τον ανάδοχο, ο οποίος καλείται για την υπογραφή της, σε ορισμένο τόπο και σε ορισμένη προθεσμία προσκομίζοντας και τις εγγυήσεις καλής εκτέλεσης.

3. Αν ο ανάδοχος δε προσέλθει για την υπογραφή της σύμβασης ή δεν προσκομίσει τις απαιτούμενες εγγυήσεις για την καλή εκτέλεση της σύμβασης κηρύσσεται έκπτωτος με απόφαση της ΣΟ ή ΣΕ και καταπίπτει υπέρ του κυρίου του έργου η εγγύηση συμμετοχής στη δημοπρασία, ως ειδική ποινή.

4. Κατά την υπογραφή της σύμβασης ο ανάδοχος δηλώνει την έδρα της επιχείρησής του, την ακριβή διεύθυνσή της και ορίζει αντίκλητό του, κάτοικο της έδρας που βρίσκεται το έργο, ο οποίος καταθέτει δήλωση αποδοχής του διορισμού του.

Αν ο ανάδοχος του έργου είναι Κοινοπραξία, κατατίθεται από τα μέλη της συμβολαιογραφική πράξη διορισμού κοινού εκπροσώπου της απέναντι στον κύριο του έργου για όλα τα θέματα που αφορούν στην εκτέλεση της σύμβασης.

Άρθρο 29

Εγγυήσεις καλής εκτέλεσης

1. Το ύψος της εγγύησης καλής εκτέλεσης καθορίζεται πάντοτε από τη διακήρυξη.

Η εγγύηση καλής εκτέλεσης συμπληρώνεται, σε κάθε επαύξηση του ποσού της σύμβασης, με το αντίστοιχο ποσοστό επ' αυτού. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται ανάλογα και σε περίπτωση απ' ευθείας ανάθεσης του έργου.

2. Την εγγύηση καλής εκτέλεσης συμπληρώνουν οι κρατήσεις που γίνονται σε κάθε πληρωμή προς τον ανάδοχο, που μπορούν να αντικατασταθούν μερικά ή ολικά με εγγυητικές επιστολές και ορίζονται σε 5% στην πιστοποιούμενη αξία των εργασιών και σε 10% στην αξία των υλικών που τυχόν περιλαμβάνονται προσωρινά στην πιστοποίηση, μέχρις ότου αυτά ενσωματωθούν στις εργασίες.

3. Όλες οι παραπάνω εγγυήσεις επιστρέφονται με την παραλαβή του έργου.

4. Οι εγγυήσεις που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους όπως και σε άλλες διατάξεις του Τμήματος II του παρό-

ντος διατάγματος, παρέχονται με εγγυητικές επιστολές Τραπεζών που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα ή του Ταμείου Συντάξεων Μηχανικών Εργοληπτικών Δημοσίων Έργων. Μπορεί επίσης να παρέχονται και με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων για παρακατάθεση σ' αυτό του αντίστοιχου χρηματικού ποσού ή χρεωγράφων που προβλέπονται τέτοια χρήση τους και με την τιμή που προβλέπουν γι' αυτά οι σχετικές διατάξεις. Οι σχετικές εγγυητικές επιστολές πρέπει απαραίτητως να απευθύνονται στο φορέα του έργου όπως καθορίζεται στη διακήρυξη, να έχουν τα στοιχεία του αναδόχου, τον τίτλο του έργου, το ποσόν και να περιλαμβάνουν τον όρο ότι ο εγγυητής παραιτείται από το δικαίωμα διζήσεως και αναγνωρίζει ανεπιφύλακτα την υποχρέωσή του να καταβάλλει το ποσόν της εγγύησης χωρίς καμιά ένσταση ή αντίρρηση, μέσα σε πέντε μέρες από τη σχετική ειδοποίηση. Αν ο ανάδοχος του έργου είναι Κοινοπραξία, οι εγγυήσεις πρέπει να είναι κοινές υπέρ όλων των μελών της Κοινοπραξίας.

Άρθρο 30

Διοίκηση του έργου - Επίβλεψη - Επιμετρήσεις

1. Η διοίκηση του έργου, η παρακολούθηση και ο έλεγχος αυτού, ασκούνται με ευθύνη της Σ.Ο. ή Σ.Ε. από επιβλέποντες τεχνικούς που ορίζονται από αυτήν, ανάλογα με τις ανάγκες και την αξιολόγηση του έργου.

Στα καθήκοντα των επιβλεπόντων περιλαμβάνονται η παρακολούθηση και ο έλεγχος της ποιότητας και ποσότητας των εργασιών, η λήψη επιμετρητικών στοιχείων και γενικά η τήρηση των έργων της σύμβασης από τον ανάδοχο.

2. Σε περίπτωση κατασκευής έργου με αυτεπιστασία, η επίβλεψη οργανώνει και διευθύνει τα μέσα που έχει στη διάθεσή της κατά τον οικονομοτεχνικό προσφορότερο τρόπο για να επιτύχει την κατασκευή του έργου σύμφωνα με τις προδιαγραφές και τους κανόνες της τέχνης, ώστε να ανταποκρίνονται στον προορισμό του.

3. Για τη σύνταξη των επιμετρήσεων, τα στοιχεία λαμβάνονται από κοινού από την επίβλεψη και τον εκπρόσωπο του αναδόχου. Ο τρόπος σύνταξης των επιμετρήσεων ορίζεται στη διακήρυξη. Οι επιμετρήσεις συντάσσονται με μέριμνα και δαπάνη του αναδόχου και ελέγχονται από τη ΣΟ ή ΣΕ, που κοινοποιεί την έγκρισή τους στον ανάδοχο, μετά από τυχόν διορθώσεις. Επί των διορθώσεων ο ανάδοχος δικαιούται να υποβάλλει ένσταση.

4. Το αργότερο δύο μήνες από την περάτωση του έργου ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να υποβάλλει όλες τις επιμετρήσεις του έργου καθώς και «τελική επιμέτρηση», δηλαδή τελικό συνοπτικό πίνακα, που ανακεφαλαιώνει τις ποσότητες όλων των τμηματικών επιμετρήσεων. Η «τελική επιμέτρηση» ελέγχεται από τη ΣΟ ή ΣΕ, που κοινοποιεί την έγκρισή της στον ανάδοχο, μετά από τυχόν διορθώσεις, μέσα σε δύο μήνες από την υποβολή της. Επί των διορθώσεων ο ανάδοχος δικαιούται να υποβάλει ένσταση.

5. Αν δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα η τελική επιμέτρηση από τον ανάδοχο, η ΣΟ ή ΣΕ με απόφασή της επιβάλλει ποινική ρήτρα στον ανάδοχο, που το ύψος και ο χρόνος επιβολής της ορίζονται στη διακήρυξη. Όταν ο ανωτέρω χρόνος εκπνεύσει η τελική επιμέτρηση συντάσσεται με ευθύνη της ΣΟ ή ΣΕ και κοινοποιείται στον ανάδοχο, στον οποίο καταλογίζεται η σχετική δαπάνη.

6. Στις περιπτώσεις συμβάσεων που προβλέπουν πληρωμή με κατ' αποκοπή τίμημα, τελική επιμέτρηση είναι η επιβεβαίωση κατασκευής των επί μέρους εργασιών, ποιοτικά και ποσοτικά, όπως προβλέπεται στη σύμβαση.

Για την πραγματοποίηση των τμηματικών πληρωμών, εφαρ-

μόζονται επί μέρους ποσοστά εκτέλεσης εργασιών κατά τμήματα του έργου, όπως ορίζεται στη σύμβαση.

Άρθρο 31

Προθεσμίες - ποινικές ρήτρες

1. Σε κάθε σύμβαση έργου ορίζονται συνολική και τμηματικές προθεσμίες.

2. Όλες οι προθεσμίες αρχίζουν από την υπογραφή της σύμβασης, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σ' αυτήν.

3. Μέσα στη συνολική προθεσμία πρέπει να έχουν τελειώσει όλες οι εργασίες κατασκευής και να έχουν γίνει και οι δοκιμασίες του έργου, αν προβλέπονται δοκιμασίες από τη σύμβαση. Τα παραπάνω εφαρμόζονται ανάλογα για τις τμηματικές προθεσμίες.

4. Παράταση της συνολικής ή των τμηματικών προθεσμιών εγκρίνεται:

α) είτε «με αναθεώρηση», όταν η καθυστέρηση του συνόλου των εργασιών του έργου ή του αντίστοιχου τμήματος δεν οφείλεται σε αποκλειστική υπαιτιότητα του αναδόχου ή προκύπτει από αύξηση του αρχικού συμβατικού αντικειμένου.

β) είτε «χωρίς αναθεώρηση», για το σύνολο ή μέρος των υπολειπομένων εργασιών, όταν η παράταση κρίνεται σκόπιμη για το συμφέρον του έργου, έστω και αν η καθυστέρηση του συνόλου ή μέρους των υπολειπομένων εργασιών οφείλεται σε αποκλειστική υπαιτιότητα του αναδόχου.

5. Στην περίπτωση που η παράταση εγκρίνεται «χωρίς αναθεώρηση» επιβάλλονται οι σχετικές ποινικές ρήτρες.

6. Η έγκριση των παρατάσεων προθεσμιών γίνεται από τη ΣΟ ή ΣΕ ύστερα από αίτηση του αναδόχου.

7. Οι ποινικές ρήτρες που επιβάλλονται στον ανάδοχο για υπέρβαση των προθεσμιών (συνολικής και τμηματικών), ορίζονται στη σύμβαση.

8. Οι ποινικές ρήτρες επιβάλλονται με απόφαση της ΣΟ ή ΣΕ και παρακρατούνται από τον επόμενο λογαριασμό.

9. Σε κάθε περίπτωση ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συνεχίσει την κατασκευή του έργου για επιπλέον χρονικό διάστημα ίσο προς το ένα τρίτο της συνολικής προθεσμίας του έργου και πάντως όχι μικρότερο των τριών μηνών (οριστική προθεσμία)

Άρθρο 32

Γενικές υποχρεώσεις αναδόχου - χρονοδιάγραμμα ημερολόγιο έργου

1. Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση να τηρεί με ακρίβεια τα εγκεκριμένα σχέδια και τα άλλα στοιχεία της μελέτης καθώς και τις έγγραφες από τη ΣΟ ή ΣΕ, συμπληρώσεις ή τροποποιήσεις τους, με την επιφύλαξη του δικαιώματος που προκύπτει από την παράγραφο 1 του άρθρου 36.

Ο ανάδοχος δεν δικαιούται αποζημίωση για μεταβολές στα έργα που έγιναν χωρίς έγγραφη εντολή, ενώ αν οι μεταβολές αυτές προκαλούν μείωση των συμβατικών εργασιών, που καταβάλλεται μόνο η αξία των ποσοτήτων των εργασιών που έχουν εκτελεστεί, με την επιφύλαξη εφαρμογής των διατάξεων για κακοτεχνία.

2. Ο ανάδοχος υποχρεούται να διαθέσει για το έργο το απαιτούμενο προσωπικό, υλικά, μηχανήματα και οποιονδήποτε άλλα αναγκαία μέσα και βαρύνεται με όλες τις απαιτούμενες δαπάνες για την ολοκλήρωση του έργου καθώς και τους φόρους, τέλη, κρατήσεις και οποιονδήποτε άλλες νόμιμες επιβαρύνσεις. Όλα τα ανωτέρω αναφέρονται αναλυτικότερα στη διακήρυξη.

3. Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση για την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, των διατάξεων και κανονισμών

για την πρόληψη ατυχημάτων στο προσωπικό του ή στο προσωπικό του φορέα του έργου, ή σε οποιονδήποτε τρίτο και για τη λήψη μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος και να λαμβάνει όλα τα απαιτούμενα μέτρα.

4. Ο ανάδοχος έχει όλη την ευθύνη για την ανεύρεση πηγών και χρησιμοποίηση αδρανών υλικών που δεν προέρχονται από το εμπόριο, πάντα μετά από έγκριση της ΣΟ ή ΣΕ.

5. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να ειδοποιήσει τη ΣΟ ή ΣΕ αν κατά την κατασκευή των έργων βρεθούν αρχαιότητες ή οποιαδήποτε έργα τέχνης ώστε να εφαρμοστούν οι διατάξεις για τις αρχαιότητες.

6. Σε περίπτωση θανάτου ή πτώχευσης του αναδόχου ή ενός από τα μέλη της Κοινοπραξίας, ισχύουν τα οριζόμενα από τη διακήρυξη.

7. Αμέσως μετά την υπογραφή της σύμβασης ο ανάδοχος, με βάση την ολική και τις τμηματικές προθεσμίες που προβλέπονται στη σύμβαση, υποβάλλει στη ΣΟ ή ΣΕ για έγκριση το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου, που συντάσσεται με τη μορφή τετραγωνικού πίνακα και αναλύει ανά μονάδα χρόνου τις ποσότητες των εργασιών, όπως αναλυτικότερα περιγράφεται στη διακήρυξη. Το ανωτέρω χρονοδιάγραμμα, που συνοδεύεται από σχετική έκθεση, εγκρίνεται μετά από τυχόν διορθώσεις και αποτελεί το αναλυτικό πρόγραμμα κατασκευής του έργου.

8. Για κάθε εργολαβία, με μέριμνα του αναδόχου, τηρείται ημερολόγιο του έργου, που υπογράφεται από τον επιβλέποντα και τον εκπρόσωπο του αναδόχου. Ο τρόπος τήρησής του και τα αναγραφόμενα σ' αυτό στοιχεία, καθορίζονται αναλυτικά στη διακήρυξη. Οι εγγραφές στο ημερολόγιο αποτελούν πληροφοριακά στοιχεία για την παροχή εικόνας της κατασκευής και της πρόοδου του έργου.

Άρθρο 33.

Προκαταβολές

1. Αν προβλέπεται από τη διακήρυξη, χορηγείται στον ανάδοχο, ύστερα από αίτησή του, έντοκη προκαταβολή, που καταβάλλεται σ' αυτόν εφάπαξ ή τμηματικά. Το ύψος της προκαταβολής ορίζεται από τη διακήρυξη, ανάλογα με τη φύση του έργου.

2. Για τη λήψη της προκαταβολής ή μέρους της, πρέπει από τον ανάδοχο να κατατεθεί εγγυητική επιστολή που να καλύπτει το ποσό της προκαταβολής αυξημένο με τους τόκους της, υπολογισμένους για χρονικό διάστημα ίσο με το μισό της συνολικής προθεσμίας του έργου και με επιτόκιο που ορίζεται από τη σύμβαση. Η εγγυητική επιστολή αποδεσμεύεται τμηματικά με την πρόοδο της απόσβεσης της προκαταβολής, που καθορίζεται από τη διακήρυξη.

3. Μαζί με την παρακράτηση για την τμηματική απόσβεση της προκαταβολής, γίνεται και παρακράτηση των δεδουλευμένων τόκων στο μέχρι τότε αναπόσβεστο μέρος της προκαταβολής. Οι τόκοι υπολογίζονται μέχρι την ημερομηνία υποβολής του σχετικού λογαριασμού για ακέραιο αριθμό μηνών. Κλάσμα μήνα, θεωρείται ως ακέραιος μήνας.

4. Η προκαταβολή απαγορεύεται να χρησιμοποιηθεί για δαπάνες που δεν σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με το έργο.

5. Ο ανάδοχος μπορεί πάντα να ζητήσει ταχύτερη απόσβεση της προκαταβολής από αυτή που προβλέπεται στη διακήρυξη.

6. Αν η σύμβαση λυθεί με υπαιτιότητα του αναδόχου, το τυχόν αναπόσβεστο μέρος της προκαταβολής πρέπει να επιστραφεί το αργότερο σε τρεις μήνες από τη λύση της σύμβασης. Μετά την προθεσμία αυτή στο αναπόσβεστο μέρος της προκαταβολής οφείλεται νόμιμος τόκος υπερημερίας, αντί του ειδικού τόκου, που ορίζεται στη σύμβαση. Αν η σύμβαση λυθεί, ή περιοριστεί το έργο με υπαιτιότητα του εργοδότη, το τυχόν αναπόσβεστο μέρος της

προκαταβολής, που δεν συμφιζείται προς εκκαθαρισμένες απαιτήσεις του αναδόχου κατά του κυρίου του έργου, επιστρέφεται μέσα σε έξι μήνες από τη λύση ή τη λήξη των λοιπών εργασιών στην περίπτωση περιορισμού του έργου. Κατά το εξάμηνο αυτό διάστημα δεν υπολογίζεται τόκος στο αναπόσβεστο μέρος της προκαταβολής, μετά την παρέλευσή του όμως, οφείλεται και στην περίπτωση αυτή ο νόμιμος τόκος υπερημερίας.

Άρθρο 34.

Λογαριασμοί - Πιστοποιήσεις

1. Η πληρωμή του εργολαβικού ανταλλάγματος στον ανάδοχο γίνεται τμηματικά, με βάση τις πιστοποιήσεις των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί, μετά από καταμέτρησή τους.

2. Ημιτελείς εργασίες και αξία υλικών ή μηχανημάτων, που πρόκειται να ενσωματωθούν στο έργο, μπορεί να περιληφθούν στην πιστοποίηση μόνο αν αυτό αναφέρεται ρητά στη διακήρυξη, στην οποία περιγράφεται και ο τρόπος πληρωμής τους.

3. Στους λογαριασμούς περιλαμβάνονται επίσης η αναθεώρηση τιμών, αποζημιώσεις κάθε είδους που έχουν εγκριθεί, αντιτιμολογιαστικές εργασιών που εκτελέστηκαν μέσω εργολαβίας και κάθε άλλη εγκεκριμένη δαπάνη που καταβάλλεται στον ανάδοχο, καθώς επίσης και το ποσοστό γενικών εξόδων και οφέλους του εργολάβου, αν αυτό δεν περιλαμβάνεται στις συμβατικές τιμές (άρθρο 21 παραγρ. 3) και το σύνολο μειώνεται κατά το ποσοστό έκπτωσης της δημοπρασίας, αν συντρέχει η περίπτωση ενιαίας ή επί μέρους έκπτωσης. Από τους λογαριασμούς αφαιρούνται όλες οι εκκαθαρισμένες απαιτήσεις του εργοδότη και ιδίως ποινικές ρήτρες, περικοπές τιμών των άρθρων 39 και 43, συμπληρωματική κράτηση εγγύησης αν δεν έχουν κατατεθεί εγγυητικές επιστολές γι' αυτήν, απόσβεση προκαταβολών, πληρωμές που έγιναν σε βάρος και για λογαριασμό του αναδόχου και γενικά κάθε απαίτηση του εργοδότη που δεν έχει ικανοποιηθεί με άλλο τρόπο.

4. Οι λογαριασμοί συντάσσονται από τον ανάδοχο, πάντα ανακεφαλαιωτικοί και υποβάλλονται στη ΣΟ ή ΣΕ που τους ελέγχει και εγκρίνει την πληρωμή τους το αργότερο σε ένα μήνα από την υποβολή τους, εκτός αν απαιτούνται διορθώσεις, οπότε ζητείται η ανασύνταξή τους και η μηνιαία προθεσμία αρχίζει με την επανυποβολή τους. Αν η πληρωμή τους καθυστερήσει πέρα από ένα μήνα μετά τη λήξη της προηγούμενης προθεσμίας χωρίς απαιτήματα του αναδόχου, οφείλεται, αν υποβληθεί έγγραφη δήλωση και από το χρόνο της υποβολής της, ο νόμιμος τόκος υπερημερίας και ο ανάδοχος μπορεί να διακόψει τις εργασίες αφού κοινοποιήσει στη ΣΟ ή ΣΕ ειδική έγγραφη δήλωση.

5. Όλες οι πληρωμές που γίνονται στον ανάδοχο κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου με βάση τις πιστοποιήσεις, αποτελούν πάντοτε καταβολές έναντι του εργολαβικού ανταλλάγματος που εκκαθαρίζεται μετά την οριστική παραλαβή.

Άρθρο 35.

Αναθεώρηση τιμών

Οι συμβατικές τιμές κάθε έργου, μπορεί να αναθεωρούνται μόνο εφόσον προβλέπεται από τη διακήρυξη και με τον τρόπο που καθορίζεται σ' αυτήν.

Άρθρο 36.

Αυξομειώσεις εργασιών, νέες εργασίες

1. Ο φορέας κατασκευής του έργου έχει το δικαίωμα κατά τη διάρκεια της κατασκευής του να απαιτήσει από τον ανάδοχο οποιοσδήποτε τροποποιήσεις στη μορφή του έργου, την ποιότητα, το είδος ή την ποσότητα των εργασιών, που επιβάλλονται για την αρτιότητα ή τη λειτουργικότητά του, τις οποίες ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει, με τους ίδιους όρους της σύμβασης.

Πάντως ο ανάδοχος δεν μπορεί να προβεί σε καμιά αντίστοιχη τροποποίηση χωρίς έγγραφη εντολή. Επίσης ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να δεχθεί, χωρίς απαίτηση αποζημίωσης, μείωση των εργασιών σε αξία μέχρι το ένα τέταρτο του αρχικού συνολικού συμβατικού ποσού μη συνυπολογιζομένης της αναθεώρησης. Σε περίπτωση μεγαλύτερης μείωσης των εργασιών ο ανάδοχος δικαιούται να ζητήσει αποζημίωση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 41 του παρόντος.

2. Δεν επιτρέπεται αύξηση του αρχικού συνολικού συμβατικού ποσού μη συνυπολογιζομένης της αναθεώρησης πέραν του 25% ή υπέρβασή του από τις νέες εργασίες πέραν του 10%.

3. Για την πραγματοποίηση των μεταβολών που προβλέπονται στην παράγραφο 1 προηγείται η σύνταξη συγκριτικού πίνακα, που περιλαμβάνει τις ενδείξεις των εργασιών, τις τιμές μονάδας, τα μεγέθη των ποσοτήτων και της δαπάνης του αρχικού προϋπολογισμού, του προϋπολογισμού που ισχύει με βάση τον προηγούμενο συγκριτικό πίνακα και του προτεινόμενου προϋπολογισμού, όπως επίσης και τις διαφορές δαπάνης που προκύπτουν από τη σύγκριση των κονδυλίων του προϋπολογισμού που ισχύει και του προτεινόμενου.

4. Αν στο συγκριτικό πίνακα περιλαμβάνονται και εργασίες, για τις οποίες δεν υπάρχουν τιμές μονάδας, ο συγκριτικός πίνακας συνοδεύεται από πρωτόκολλο που κανονίζει τις τιμές για τις εργασίες αυτές. Ο Κανονισμός τιμών μονάδας νέων εργασιών γίνεται ως εξής:

α) για εργασίες παρεμφερείς με εργασίες της σύμβασης, οι νέες τιμές συντάσσονται μόνο για τα επιπλέον ή επί έλαττον στοιχεία κόστους.

β) για εργασίες ανάλογες με εργασίες της σύμβασης, οι νέες τιμές καθορίζονται ανάλογα προς αντίστοιχες συμβατικές τιμές.

γ) για εργασίες για τις οποίες δεν υπάρχουν συμβατικές τιμές για παρόμοιες ή ανάλογες συμβατικές εργασίες, χρησιμοποιούνται οι τρέχουσες τιμές της αγοράς, που σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να υπερβαίνουν τις τιμές των εγκεκριμένων τιμολογίων του Δημοσίου, εφόσον υπάρχουν.

5. Οι τιμές μονάδας των νέων εργασιών υπόκεινται στη σχετική έκπτωση της εργολαβίας, ρητή ή τεκμαρτή και προσαυξανόμαστε με το ποσοστό γενικών εξόδων και οφέλους του εργολάβου που ισχύει για τη σύμβαση, με εξαίρεση για το τμήμα της παρεμφερούς συμβατικής τιμής, που παραμένει, της περίπτωσης α της παρ. 4 και για την ανάλογη συμβατική τιμή της περίπτωσης β της παρ. 4, αν σ' αυτές δεν περιλαμβάνονται η έκπτωση και το ποσοστό γενικών εξόδων και εργολαβικού οφέλους.

6. Για την έγκριση τιμών των νέων εργασιών λαμβάνεται υπόψη και η ποσότητα των τιμολογούμενων εργασιών που περιλαμβάνεται στο συγκριτικό πίνακα. Για τυχόν αυξήσεις των ποσοτήτων αυτών μπορεί πάντα να κανονισθεί άλλη τιμή σε συσχετισμό με τη συνολική ποσότητα των εργασιών.

7. Οι συγκριτικοί πίνακες και τα πρωτόκολλα κανονισμού τιμών μονάδας νέων εργασιών που τους συνοδεύουν συντάσσονται από κοινού από τον ανάδοχο και τη ΣΟ ή ΣΕ. Ο ανάδοχος δικαιούται να τον υπογράψει με επιφύλαξη και να υποβάλει ένσταση. Ο συγκριτικός πίνακας και τα πρωτόκολλα των νέων τιμών εγκρίνονται από τη ΣΟ ή ΣΕ, η οποία αποφασίζει και επί της ένστασης.

Άρθρο 37.

Ενστάσεις - Διαιτησία

1. Κατά των αποφάσεων της ΣΟ ή ΣΕ που προσβάλλουν έννομο συμφέρον του αναδόχου, χωρεί ένσταση, που ασκείται με κατάθεσή της στη ΣΟ ή ΣΕ μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία 15 ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στη σύμβαση.

2. Η ένσταση απευθύνεται στη ΣΟ ή ΣΕ, η οποία υποχρεούται να εκδόσει την απόφασή της μέσα σε ένα μήνα από την κατάθεση της ένστασης.

3. Αν η ένσταση απορριφθεί στο σύνολό της ή μερικώς ή αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία του ενός μηνός, ο ανάδοχος μπορεί να προκαλέσει διαιτησία, αλλά μόνο για θέματα που ορίζονται στη διακήρυξη. Για την επίλυση κάθε διαφοράς, εκτός από εκείνες που εμπίπτουν στη διαδικασία της Διαιτησίας, αρμόδια είναι τα Ελληνικά Δικαστήρια.

4. Η προθεσμία για δικαίωμα προσφυγής σε Διαιτησία, οι όροι και ο τρόπος διενέργειάς της, ο ορισμός Διαιτητών, Επιδιαιτητού καθώς και οι λεπτομέρειες των διαδικασιών, περιγράφονται στη διακήρυξη.

Άρθρο 38.

Βλάβες στα έργα - Αναγνώριση αποζημιώσεων

1. Ο ανάδοχος δεν δικαιούται αποζημίωση για βλάβη που επέρχεται στο έργο από ευθύνη του, εκτός από τις περιπτώσεις υπαιτιότητας του κυρίου του έργου ή ανωτέρας βίας, η οποία διαπιστώνεται από τη ΣΟ ή ΣΕ μετά από έγγραφη δήλωση του αναδόχου που υποβάλλεται σε προθεσμία 10 ημερών από την επίλυση της βλάβης. Για την αναγνώριση της αποζημίωσης των βλαβών, συντάσσεται πρωτόκολλο από τον ανάδοχο και περιλαμβάνει, εκτός από την περιγραφή των ζημιών, την ύπαρξη ή όχι της ευθύνης του αναδόχου και τον τρόπο και τη δαπάνη που απαιτείται για την επανόρθωσή τους.

2. Αν ο ανάδοχος δεν υπογράφει το πρωτόκολλο ή υπογράφει με επιφύλαξη, έχει δικαίωμα υποβολής ένστασης.

3. Η αποζημίωση προσδιορίζεται πάντοτε με βάση τους συμβατικούς όρους και τιμές.

4. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει τις εργασίες που έχουν διαταχθεί για την αποκατάσταση της βλάβης, χωρίς χρονοτριβή και διαθέτοντας όλο το δυναμικό της επιχείρησής του, αν από τις βλάβες δημιουργείται κίνδυνος για το έργο.

Αν αρνηθεί να τις εκτελέσει, η ΣΟ ή ΣΕ μπορεί να τις εκτελέσει απολογιστικά ή με οποιονδήποτε άλλο πρόσφορο τρόπο, οι δε δαπάνες καταλογίζονται στον ανάδοχο, εφόσον έχει αποδοθεί η ευθύνη σ' αυτόν.

5. Το πρωτόκολλο της παραγρ. 1 επέχει θέση απόφασης της ΣΟ ή ΣΕ για την υποβολή ένστασης του αναδόχου, σύμφωνα με το άρθρο 37 του παρόντος.

Άρθρο 39.

Ακαταλληλότητα υλικών - Ελαττώματα - Παράλειψη συντήρησης.

1. Αν κατά την κατασκευή των έργων η επίβλεψη θεωρεί ότι τα προς χρησιμοποίηση υλικά είναι ακατάλληλα και δεν πληρούν τις απαιτήσεις των προδιαγραφών, ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, μετά από σχετική διαταγή της ΣΟ ή ΣΕ, να τα αντικαταστήσει ή να αποδείξει (εργαστηριακές έρευνες κ.λπ.) την καταλληλότητά τους.

2. Αν, κατά τη διάρκεια της κατασκευής των έργων μέχρι την οριστική παραλαβή οποιαδήποτε εργασία παρουσιάζει ελαττώματα που δεν αποκαθίστανται από τον ανάδοχο ή αυτός δεν τηρεί τις υποχρεώσεις του για συντήρηση των έργων, τότε του κοινοποιείται ειδική εντολή της ΣΟ ή ΣΕ που προσδιορίζει τα ελαττώματα ή τις απαιτούμενες εργασίες συντήρησης και τάσσει εύλογη προθεσμία για την εκτέλεσή τους ή καθορίζει ποσοστό μείωσης της αμοιβής του αν το ελάττωμα δεν είναι ουσιώδες και η κατάστασή του απαιτεί δυσανάλογες δαπάνες.

3. Επί της παραπάνω ειδικής εντολής ο ανάδοχος έχει δικαί-

ωμα να ασκήσει ένσταση.

Μέχρι την έκδοση απόφασης επί της ένστασης αναστέλλεται η υποχρέωση εκτέλεσης των εργασιών, εκτός αν το ελάττωμα χαρακτηριστεί από τη ΣΟ ή ΣΕ επικίνδυνο, οπότε οι εργασίες για την αποκατάστασή του εκτελούνται αμέσως. Αν η απόφαση επί της ένστασης δικαιώσει τον ανάδοχο, αυτός αποζημιώνεται για τις εκτελεσθείσες εργασίες σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους του έργου. Στην περίπτωση που οι εργασίες εκτελούνται μετά την έκδοση της απόφασης επί της ένστασης, η προθεσμία εκτέλεσής του είναι η τασσόμενη στην ειδική εντολή της ΣΟ ή ΣΕ και αρχίζει από την κοινοποίηση στον ανάδοχο της ανωτέρω απόφασης.

4. Στην περίπτωση που ο ανάδοχος δεν αποκαταστήσει τις πλημμέλειες μέσα στην τασσόμενη προθεσμία, η ΣΟ ή ΣΕ μπορεί να εκτελέσει τις εργασίες αποκατάστασης με οποιονδήποτε τρόπο σε βάρος και για λογαριασμό του αναδόχου, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων της για την εφαρμογή των λοιπών κυρώσεων κατά του αναδόχου.

5. Οι εργασίες που παρουσιάζουν ουσιώδη ελαττώματα δεν περιλαμβάνονται στην πιστοποίηση μέχρι την αποκατάστασή τους ενώ εκείνες με επουσιώδη ελαττώματα περιλαμβάνονται με την καθοριζόμενη μειωμένη τιμή. Αν το ελάττωμα αποκαλυφθεί κατά την παραλαβή των έργων, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 43.

Άρθρο 40.

Έκπτωση αναδόχου

1. Αν ο ανάδοχος δεν εκπληρώνει τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή δε συμμορφώνεται με τις γραπτές εντολές της υπηρεσίας που του δίδονται σύμφωνα με τη σύμβαση ή το νόμο μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος αν καθυστερήσει την έναρξη των εργασιών ή την υποβολή του χρονοδιαγράμματος ή καθυστερεί την πρόοδο των εργασιών ώστε να είναι προφανώς αδύνατη η εμπρόθεσμη εκτέλεση του έργου ή αν οι εργασίες του είναι κατά σύστημα κακότεχνες, ή τα υλικά που χρησιμοποιεί δεν ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές, αν δεν εφαρμόζει τα εγκεκριμένα σχέδια ή αν συστηματικά παραλείπει την τήρηση των κανόνων ασφαλείας των εργαζομένων ή προστασίας του περιβάλλοντος ή αν έληξε η ολική προθεσμία εκτέλεσης του έργου, χωρίς αυτό να έχει αποπερατωθεί.

2. Πριν από την έκπτωση η ΣΟ ή ΣΕ κοινοποιεί στον ανάδοχο ειδική πρόσκληση στην οποία αναφέρονται οι συγκεκριμένες ενέργειες ή εργασίες που πρέπει να εκτελεσθούν και τάσσεται εύλογη προθεσμία για την εκτέλεσή τους.

3. Η ανωτέρω πρόσκληση δεν ανατρέπει τις υποχρεώσεις του αναδόχου που απορρέουν από τη σύμβαση για την εμπρόθεσμη εκτέλεση των έργων και τις συνέπειες για την υπέρβαση των συμβατικών προθεσμιών.

4. Εφόσον ο ανάδοχος δεν συμμορφωθεί προς όσα διατάσσονται στην ειδική πρόσκληση, η ΣΟ ή ΣΕ εκδίδει απόφαση έκπτωσής του μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία ενός μηνός από την εκπνοή της προθεσμίας που ορίζεται στην ειδική πρόσκληση.

Η ένσταση επί της ανωτέρω απόφασης αναστέλλει την απόφαση έκπτωσης.

Για την ένσταση ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 37.

5. Η έκπτωση μπορεί να αρθεί με αποδοχή της ένστασης ή όταν μέχρι την έκδοση απόφασης στην ένσταση ο ανάδοχος βελτιώσει το ρυθμό ή την ποιότητα της εργασίας του ώστε να αρθούν οι λόγοι έκπτωσής του.

6. Όταν η έκπτωση γίνει οριστική, δηλαδή μετά την έκδοση απόφασης επί της ένστασης, γίνεται εκκαθάριση της εργολαβίας και κατά του έκπτωτου αναδόχου επέρχονται αθροιστικά οι εξής συνέπειες:

α) γίνεται άμεσα απαιτητό το αναπόσβεστο μέρος της προκαταβολής με ισόποση κατάπτωση των εγγυητικών επιστολών προκαταβολής.

β) καταπίπτει υπέρ του κυρίου του έργου, ως ειδική ποινική ρήτρα, το μέρος της κατατεθειμένης εγγύησης καλής εκτέλεσης που αντιστοιχεί στο ανεκτέλεστο μέρος της σύμβασης.

γ) καταπίπτουν υπέρ του κυρίου του έργου οι ποινικές ρήτρες που προβλέπονται για την υπέρβαση της συνολικής προθεσμίας αποπεράτωσης του έργου, με ισόποση κατάπτωση των εγγυητικών επιστολών καλής εκτέλεσης.

δ) βαρύνεται ο ανάδοχος με τη διαφορά δαπάνης για την εκτέλεση των υπολοιπομένων εργασιών, από τη συμβατική δαπάνη τους της αρχικής εργολαβίας. Από την ανωτέρω διαφορά αφαιρείται η ειδική ποινική ρήτρα της περίπτωσης β, ή αν αυτή είναι μεγαλύτερη, η αξίωση του κυρίου του έργου εξαντλείται σ' αυτή την ποινική ρήτρα.

Όλα τα ανωτέρω περιλαμβάνονται στον εκκαθαριστικό λογαριασμό.

7. Για την εκκαθάριση της έκπτωσης της εργολαβίας καλείται ο ανάδοχος να υποβάλει επιμέτρηση των εργασιών, για την οποία ισχύουν οι διατάξεις του παρόντος που αφορούν την «τελική επιμέτρηση» (παράγραφοι 4 και 5 του άρθρου 30). Η εκτέλεση των υπολειπομένων εργασιών μπορεί να συνεχιστεί αμέσως μετά την οριστική έκπτωση του αναδόχου και πριν ολοκληρωθεί η παραπάνω εκκαθάριση, με οποιονδήποτε νόμιμο τρόπο.

8. Η παραλαβή της έκπτωσης εργολαβίας διενεργείται ως προσωρινή και οριστική το συντομότερο δυνατό.

Άρθρο 41.

Διακοπή εργασιών – Διάλυση εργολαβίας – Ματαίωση διάλυσης

1. Η σύμβαση του έργου μπορεί να λυθεί από τη ΣΟ ή ΣΕ μετά από την κοινοποίηση απόφασής της στον ανάδοχο για οριστική διακοπή των εργασιών και διάλυση της εργολαβίας.

Στην ανωτέρω απόφαση καθορίζεται και ο χρόνος της διάλυσης, που μπορεί να είναι μεταγενέστερος, για να εκτελεσθούν τυχόν οριζόμενες στην απόφαση εργασίες.

2. Αν η σύμβαση λυθεί από τη ΣΟ ή ΣΕ με υπαιτιότητά της, αποζημίωση στον ανάδοχο οφείλεται μόνο αν έχουν εκτελεσθεί εργασίες αξίας μικρότερης από τα τρία τέταρτα (3/4) του αρχικού συνολικού συμβατικού ποσού.

3. Ο ανάδοχος μπορεί να ζητήσει εγγράφως τη λύση της σύμβασης:

α) Αν μετά την υπογραφή της σύμβασης καθυστερήσει η έναρξη των εργασιών περισσότερο από τρεις μήνες με υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου, εκτός αν στη σύμβαση ορίζεται διαφορετικά σχετικά με την έναρξη των εργασιών.

β) Αν οι εργασίες, ύστερα από την έναρξή τους, διακοπούν είτε με διαταγή είτε από υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου για διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών από την κοινοποίηση της διαταγής διακοπής στην πρώτη περίπτωση ή από την επίδοση ειδικής δήλωσης για διακοπή εργασιών του αναδόχου στη δεύτερη. Σε περίπτωση διακοπής για καθυστέρηση πληρωμών σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 34 του παρόντος η διάλυση μπορεί να ζητηθεί μετά διμήνο από τη δήλωση διακοπής των εργασιών.

γ) Αν η καθυστέρηση των εργασιών χωρίς υπαιτιότητα του αναδόχου υπερβεί την οριακή προθεσμία της παραγράφου 9 του άρθρου 31.

4. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 3 και με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, προβλέπεται αποζημίωση που υπολογίζεται και καταβάλλεται στον ανάδοχο, όπως

αναλυτικά περιγράφεται στη διακήρυξη. Τα ίδια ισχύουν και για την αποζημίωση του αναδόχου, που αναφέρεται στην παράγραφο 2.

5. Αν η θετική ή απορριπτική απόφαση της ΣΟ ή ΣΕ για διάλυση της εργολαβίας δεν εκδοθεί μέσα σε δύο μήνες από την επίδοση της αίτησης του αναδόχου προς τη ΣΟ ή ΣΕ, θεωρείται ότι η αίτηση για διάλυση έγινε δεκτή. Η αποδοχή της έχει θέση βεβαίωσης για περαίωση εργασιών.

6. Σε περίπτωση που ο ανάδοχος συμφωνεί, μπορεί να ματαιωθεί η διάλυση, αφού αποζημιωθεί ο ανάδοχος για τις θετικές του μόνο ζημιές, που προκλήθηκαν από την καθυστέρηση της έναρξης ή τη διακοπή των εργασιών απόσυν βέβαια συντρέχουν λόγοι αποζημίωσης.

7. Η εκτέλεση των υπολειπομένων εργασιών μπορεί να συνεχιστεί αμέσως μετά την έκδοση απόφασης για διάλυση της εργολαβίας και πριν ολοκληρωθούν οι διαδικασίες εκκαθάρισης οφειλών προς τον ανάδοχο, με οποιονδήποτε νόμιμο τρόπο.

Άρθρο 42.

Υποκατάσταση, πτώχευση, θάνατος

1. Η υποκατάσταση τρίτου στην κατασκευή μέρους ή όλου του έργου (εκχώρηση του έργου) απαγορεύεται χωρίς έγκριση της ΣΟ ή ΣΕ, η οποία εκδίδεται μετά από αίτηση του αναδόχου του έργου.

2. Η διαδικασία, οι όροι και γενικά, οι υποχρεώσεις και ευθύνες του αρχικού αναδόχου και του υποκατάστατου, καθορίζονται στη διακήρυξη.

3. Σε περίπτωση αναδόχου κοινοπραξίας που την υποκατάσταση ζητεί μέλος της απαιτείται η συναίνεση όλων των μελών της κοινοπραξίας και κατά τα λοιπά εφαρμόζονται ανάλογα οι προηγούμενες παράγραφοι.

4. Σε κάθε περίπτωση υποκατάστασης γίνεται ανακοίνωση στο ΜΕΕΠ για να ληφθεί υπόψη κατά την κρίση της εκχωρούσας επιχείρησης σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις.

5. Αν ο ανάδοχος πτωχεύσει η σύμβαση διαλύεται αυτοδικαίως.

6. Αν ο ανάδοχος είναι προσωπική επιχείρηση και αποβιώσει αυτός που την ασκεί, η σύμβαση διαλύεται αυτοδικαίως, εκτός αν εγκριθεί από την ΣΟ ή ΣΕ η αποπεράτωση των εργασιών από τους κληρονόμους οι οποίοι στην περίπτωση αυτή αναλαμβάνουν όλες τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του αναδόχου. Η έγκριση γίνεται ύστερα από αίτηση των κληρονόμων που πρέπει να υποβληθεί μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία τριάντα ημερών από το θάνατο του αναδόχου.

Άρθρο 43.

Περάτωση του έργου – Προσωρινή παραλαβή

1. Όταν η ΣΟ ή ΣΕ διαπιστώσει ότι τα έργα έχουν ολοκληρωθεί και έχουν υποστεί ικανοποιητικά τις δοκιμασίες που προβλέπει η σύμβαση, εκδίδει βεβαίωση περάτωσης των εργασιών, στην οποία αναφέρεται αν οι εργασίες εκτελέστηκαν εμπρόθεσμα ή μετά το τέλος της συμβατικής προθεσμίας.

2. Μετά την περάτωση των εργασιών και την έγκριση της Τελικής Επιμέτρησης, η ΣΟ ή ΣΕ ορίζει Επιτροπή για τη διενέργεια της προσωρινής παραλαβής, που πρέπει να συντελεστεί μέσα σε έξι (6) μήνες από τη βεβαιωμένη περάτωση του έργου και σε τέσσερις (4) μήνες από την υποβολή της τελικής επιμέτρησης από τον ανάδοχο ή από την κοινοποίηση στον ανάδοχο της τελικής επιμέτρησης, αν αυτή συνταχθεί από τη ΣΟ ή ΣΕ. Αν το πρωτόκολλο παραλαβής δεν εγκριθεί μέσα στις πιο πάνω προθεσμίες, με την επιφύλαξη της παραγράφου 6, η παραλαβή θεωρείται ότι έχει συντελεστεί αυτοδικαίως τριάντα (30) ημέρες μετά την υπο-

βολή από τον ανάδοχο σχετικής όχλησης για τη διενέργειά της.

3. Η Επιτροπή παραλαβής συγκροτείται με απόφαση της ΣΟ ή ΣΕ και αποτελείται κατ' ελάχιστο από τρία μέλη που προέρχονται από τη ΣΟ ή ΣΕ.

4. Σε περίπτωση που απαιτούνται ειδικές γνώσεις, στα μέλη της επιτροπής παραλαβής περιλαμβάνονται και κάτοχοι τέτοιων γνώσεων, που μπορεί να είναι υπάλληλοι της ΣΟ ή ΣΕ ή άλλης ΣΟ ή ΣΕ ή του Δημοσίου ή της ΑΤΕ και που υποδεικνύονται από τον οικείο φορέα, στον οποίο υπάγονται.

5. Για τα επιχορηγούμενα ή δανειοδοτούμενα έργα, στην επιτροπή παραλαβής συμμετέχουν ως μέλη εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας και του φορέα επιχορήγησης ή δανειοδότησης αντίστοιχα, όταν αυτοί το κρίνουν αναγκαίο. Οι παραπάνω εκπρόσωποι με τους αναπληρωτές τους υποδεικνύονται από τους αντίστοιχους φορείς, μετά από σχετικό αίτημα της ΣΟ ή ΣΕ.

6. Με την απόφαση που ορίζονται τα μέλη της επιτροπής, ορίζονται και τα αναπληρωματικά τους. Ένα από τα μέλη της επιτροπής ορίζεται ως Πρόεδρος.

7. Η επιτροπή παραλαβής παραλαμβάνει το έργο ποιοτικά και ποσοτικά, ελέγχοντας κατά το δυνατόν την επιμέτρηση και την ποιότητα των εργασιών, και συντάσσει πρωτόκολλο, στο οποίο καταγράφει τις ποσότητες της τελικής επιμέτρησης με τις τυχόν διορθώσεις που έχει κάνει, αιτιολογώντας τις τροποποιήσεις στις ανωτέρω ποσότητες. Επίσης αναγράφει τις παρατηρήσεις της ιδίως για τις εργασίες που κρίνονται απορριπτέες ή ελαττωματικές και πρέπει να αποκατασταθούν ή παραδεκτές μεν αλλά με μείωση της τιμής τους.

Το πρωτόκολλο υπογράφεται από όλα τα μέλη της επιτροπής, από τον τελευταίο επιβλέψαντα που παρίσταται κατά τη διενέργειά της και από τον ανάδοχο που παραδίδει το έργο.

Η παραλαβή γίνεται νόμιμα και χωρίς την παρουσία του αναδόχου, αν αυτός έχει κληθεί και δεν παραστεί. Στην περίπτωση αυτή, όπως και στην περίπτωση που ο ανάδοχος αρνηθεί την υπογραφή του πρωτοκόλλου, που κοινοποιείται το πρωτόκολλο.

8. Επί του πρωτοκόλλου ο ανάδοχος μπορεί να υποβάλλει ένσταση σε προθεσμία που ορίζεται στο άρθρο 37 του παρόντος και υπολογίζεται ότι αρχίζει από την υπογραφή του πρωτοκόλλου με επιφύλαξη από τον ανάδοχο ή την κοινοποίησή του στον ανάδοχο από τη ΣΟ ή ΣΕ.

9. Η έγκριση του πρωτοκόλλου γίνεται από τη ΣΟ ή ΣΕ, η οποία μπορεί να την αναβάλλει μέχρι ν' αποκατασταθούν από τον ανάδοχο τα ελαττώματα που διαπιστώθηκαν. Η έγκριση γίνεται μέσα σε ένα μήνα από την πλήρη αποκατάστασή τους, η οποία διαπιστώνεται από τη ΣΟ ή ΣΕ.

10. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τις περιπτώσεις παραλαβής τμημάτων έργου, όταν αυτό προβλέπεται από τη σύμβαση, καθώς και στις περιπτώσεις διάλυσης, έκπτωσης κ.λπ.

Άρθρο 44.

Χρόνος συντήρησης του έργου - Οριστική παραλαβή

1. Μέχρι την οριστική παραλαβή ο ανάδοχος φέρει τον κίνδυνο του έργου για βλάβες από οποιαδήποτε αιτία, εκτός αν αυτές οφείλονται σε υπαιτιότητα της ΣΟ ή ΣΕ.

Ο χρόνος μέχρι την οριστική παραλαβή είναι χρόνος υποχρεωτικής συντήρησης (χρόνος εγγύησης) του έργου από τον ανάδοχο και αρχίζει από τη βεβαιωμένη περάτωση των εργασιών, αν μέσα σε δύο μήνες απ' αυτή υποβληθεί από τον ανάδοχο η τελική επιμέτρηση, άλλως από την ημερομηνία που υποβλήθηκε ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο συντάχθηκε η επιμέτρηση.

Σε περίπτωση αμέλειας του αναδόχου για τη συντήρηση του έργου έχει το δικαίωμα η ΣΟ ή ΣΕ να εκτελέσει τις απαραίτητες

εργασίες με οποιονδήποτε τρόπο, σε βάρος και για λογαριασμό του αναδόχου.

2. Η οριστική παραλαβή πρέπει να διενεργηθεί μέσα σε δύο μήνες από τότε που λήγει ο χρόνος εγγύησης του έργου, άλλως θεωρείται ότι έχει συντελεστεί αυτοδικαίως τριάντα (30) μέρες μετά την υποβολή από τον ανάδοχο σχετικής όχλησης για τη διενέργειά της. Αν η προσωρινή παραλαβή δεν έχει διενεργηθεί μέχρι την οριστική παραλαβή, διενεργείται ταυτόχρονα προσωρινή και οριστική παραλαβή.

3. Μετά την οριστική παραλαβή του έργου ο ανάδοχος ευθύνεται κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

Σε περίπτωση ειδικών έργων, κατά τη σύμβαση μπορεί να ορίζονται πρόσθετες ευθύνες ή υποχρεώσεις του αναδόχου και μετά την οριστική παραλαβή.

Άρθρο 45.

Προϋποθέσεις υλοποίησης των έργων από τη ΣΟ ή ΣΕ

Προκειμένου η ΣΟ ή ΣΕ να αναλάβει την υλοποίηση ενός έργου με τις διαδικασίες των προηγούμενων άρθρων πρέπει να διαθέτει κατάλληλη τεχνική υπηρεσιακή μονάδα, διαφορετικά θα απευθύνεται σε άλλη ΣΟ ή ΣΕ ή σε Δημόσιες Τεχνικές Υπηρεσίες ή σε τεχνικές υπηρεσίες των Τραπεζών, από τις οποίες δανειοδοτείται το έργο.

Άρθρο 46.

Εκτέλεση εργασιών με αυτεπιστασία

1. Η εκτέλεση των εργασιών με αυτεπιστασία γίνεται, μετά από απόφαση της ΣΟ ή ΣΕ, μέσω κατάλληλα στελεχωμένης τεχνικής υπηρεσιακής μονάδας, που πρέπει να διαθέτει η ΣΟ ή ΣΕ, και εργατοτεχνικού προσωπικού, που είτε υπάρχει είτε κατά περίπτωση προσλαμβάνεται από τη ΣΟ ή ΣΕ.

2. Για τα επιχορηγούμενα ή δανειοδοτούμενα έργα, η ανωτέρω απόφαση εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Γεωργίας και του φορέα επιχορήγησης ή δανειοδότησης, αντίστοιχα.

3. Από τις πιστώσεις του έργου καταβάλλονται, με βάση νόμιμα δικαιολογητικά, όλες οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για το έργο όπως είναι οι μισθοί, τα ημερομίσθια και οι σχετικές εργοδοτικές επιβαρύνσεις του προσωπικού της προηγούμενης παραγράφου, οι δαπάνες προμήθειας μηχανημάτων και εξοπλισμού, η αξία των υλικών και οι δαπάνες διαλογής, αποθήκευσης, μεταφοράς και χρήσης τους, τα μισθώματα μηχανημάτων, τα ασφάλιστρα και οι δαπάνες λειτουργίας τους, οι αμοιβές για παροχή υπηρεσιών, και το αντάλλαγμα για την υπεργολαβική εκτέλεση εργασιών με υλικά ή χωρίς υλικά (Φατούρα).

4. Για την ανάδειξη εργολάβων επιμέρους εργασιών, που περιλαμβάνονται στην απολογιστική εκτέλεση, εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του παρόντος διατάγματος.

5. Κατά την εκτέλεση του έργου με αυτεπιστασία τηρείται με ευθύνη της ΣΟ ή ΣΕ ημερολόγιο, στο οποίο καταγράφονται καθημερινά το απασχολούμενο προσωπικό κατά ειδικότητα, τα μηχανήματα ή άλλα μέσα, τα προσκομιζόμενα υλικά και καύσιμα, οι εκτελούμενες εργασίες περιγραφικά και κατά θέση του έργου και κάθε άλλο στοιχείο για την τεκμηρίωση της ορθολογιστικής διαχείρισης των μέσων, των υλικών και της αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού. Τα φύλλα του ημερολογίου συνοδεύουν τους απολογισμούς των έργων και τίθενται υπόψη της επιτροπής προσωρινής παραλαβής.

6. Για τις εργασίες που εκτελούνται με αυτεπιστασία συντάσσεται επιμέτρησή τους και απολογισμός της δαπάνης. Για την παραλαβή τους εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του παρό-

ντος, οι σχετικές με την προσωρινή και οριστική παραλαβή των έργων.

Στον Υπουργό Γεωργίας αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 18 Μαΐου 1989

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΟΤΤΑΚΗΣ

Αριθ. 960

Τροποποίηση της απόφασης ΝΕ 305/19/12.3.81, όπως ισχύει, που αφορά τους όρους χορήγησης στεγαστικών δανείων.

(3)

(Συνεδρίαση 422/12.5.89, θέμα 9)

**ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Αφού έλαβε υπόψη:

α) την πιο πάνω απόφαση ΝΕ 305/19/12.3.81 όπως ισχύει,

β) το περιεχόμενο του από 18.4.89 (ΑΠ 1111) εγγράφου της Τράπεζας της Ελλάδος (Δ/νση Διοικητικού), αποφάσισε:

Να τροποποιήσει τις σχετικές διατάξεις της απόφασης ΝΕ 305/19/12.3.81, όπως ισχύει και να καθορίσει ότι το ύψος, το επιτόκιο η διάρκεια, ο τρόπος εξόφλησης και οι λοιποί όροι χορήγησης στεγαστικών δανείων προς υπαλλήλους τραπεζών καθορίζονται ελεύθερα από τις τράπεζες, στα πλαίσια του κατ' τράπεζα ορίου πιστωτικής επέκτασης που εγκρίνεται κάθε χρόνο (απόφ. ΕΝΠΘ 418/7/22.3.89 για το έτος 1989).

Η πιο πάνω διάταξη επιτρέπεται να εφαρμοστεί και στα στεγαστικά δάνεια της πιο πάνω κατηγορίας που συνολογλήθηκαν από 1.1.89 μέχρι την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης.

Ο Πρόεδρος

Τα Μέλη

Ο Γραμματέας
Η. ΚΥΡΙΑΚΑΝΤΩΝΑΚΗΣ
Ακριβές αντίγραφο
Αθήνα 18 Μαΐου 1989